

ПРАВОСЛАВЉЕ

НОВИНЕ СРПСКЕ ПАТРИЈАРШИЈЕ

pravoslavljе.srb : www.pravoslavljе.rs

Број 1159 Цена 90 динара 2.5 КМ 1. јул 2015. године Издази 1. и 15. у месецу

ISSN 0555-0114

Његова Светост Патријарх српски Иринеј у канонској посети Епархији канадској

Сведочимо наше свето православље међу овим народима

„Далеко сте од Пећке патријаршије, својих Дечана и Жиче, али нисте далеко од њихових молитава и љубави. Ви можда јесте удаљени географски гледано, али нисте по духу. Ви сте народ Божији и ви сте срце Цркве.“

Патријарх Иринеј

Његова Светост Патријарх српски Иринеј посетио је Епархију канадску у периоду од 5. до 23. јуна 2015. године, у својству администратора Епархије. У његовој пратњи је био протођакон Дамјан Божић.

У Милтону – У недељу, 7. јуна 2015, Патријарх српски Иринеј служио је Св. Арх. Литургију у манастиру Преображења Господњег у Милтону, уз саслужење Епископа источноамеричког Митрофана и свештеника из подручне Епархије канадске.

У Оуквилу – У понедељак, 8. јуна, Патријарх Српски је обишао српску заједницу и парохију Св. Апостола Петра и Павла у Оуквилу, Онтарио, где га је дочекао старешина храма протојереј Златибор Ђурашевић, са много својих парохијана.

У Торонту – У уторак, 9. јуна, Патријарх Иринеј је обишао српску заједницу и парохију Св. Саве у Торонту.

Српског Патријарха је дочекао старешина храма протојереј-ставрофор Милутин Вељко, заједно са свештенством и мноштвом парохијана овог најстаријег српског храма у Торонту. После доксологије, Патријарху се речима добродошлице обратио домаћин – парох торонт-

ски. Захвалио је на посети Његовој Светости и Епископу Митрофану: „Велику част има наша Црква која је посвећена Св. Сави, јер је данас у нашој цркви Архијереј који седи на трону Св. Саве. У нашој цркви је био и служио својевремено и наш Св. Владика Николај Велимировић. То време, и овај данашњи дан, ушли су у светлу историју нашег храма у којем се Богу молимо и Богу служимо. Овај храм је чувао наш род овде, у овом нашем расејању, и чуваће увек. Бићемо доследни свога послања као чувари светог православља, и увек одани и послушни Мајци Цркви, а нарочито Вама, Ваша Светости.“

Беседећи, Патријарх Иринеј је рекао: „Црква ваша можда јесте мала, али је Дух Свети Који је у њој неизмерно велики. Он је са вама и даје се свима кроз учење на Светим тајнама. Црква није заборавила на вас и поред тога што сте далеко од своје матице. Далеко сте од Пећке патријаршије, својих Дечана и Жиче, али нисте далеко од њихових молитава и љубави. Ви можда јесте удаљени географски гледано, али нисте по духу. Ви сте народ Божији и ви сте срце Цркве. Чуваће Бог наш народ и поред тога што има много искушења, све док у

храмовима својим певамо сви заједно Госпе помилуј! Хвала на дочеку и нека вас Бог благослови! Останите народ који воли своју веру, који воли слободу и који воли сва створења Божија.“

На Нијагариним Водопадима – У среду, 10. јуна, Свјатјејши је обишао српску заједницу и парохију Св. Георгија на Нијагариним Водопадима. У пратњи Српског Патријарха био је Епископ источноамерички Митрофан.

Дочекао их је старешина храма протонамесник Дејан Обрадовић, заједно са свештенством ове парохије и протонамесником Александром Црногорцем – секретаром ЕУО, као и мноштвом парохијана. После вечерњег богослужења, Патријарху Иринеју се речима добродошлице обратио домаћин, парох Дејан Обрадовић.

У Милтону – У четвртак, 11. јуна, у библиотеци манастира Преображења Господњег у Милтону, Његова Светост је, у својству администратора Епархије канадске, одржао своју прву седницу са члановима Епархијског савета. Планирано заседање Епархијског савета Епархије канадске успешно је остварено. Чланови Савета, окупљени око свога Патријарха, упознали су се са плановима по питању организације и функционисања Епархије канадске. После отварања седнице и захвалности члановима Савета, Патријарх Иринеј је указао на то да је једини програм рада кога се сви морамо држати – Свето Јеванђеље. Из плодне расправе о остварењу и унапређењу живота Епархије канадске закључено је да је најважнија мисија наше Свете Цркве и посланство међу другим народима, где треба да сведочимо православље јединством, љубављу и слогом. Усвајајући предлоге о будућим делат-

ностима, чланови Епархијског савета су обећали да ће максимално доприносити побољшању свих видова црквеног живота у Епархији канадској.

У Едмонтону – У петак и суботу, 12. и 13. јуна, Патријарх Српски је обишао најсевернију српску заједницу и парохију Св. Саве у Едмонтону. На аеродрому у Едмонтону, свештеници и верници приредили су величанствен дочек Патријарху Иринеју, који је допутовао у пратњи протојереја-ставрофора Василија Томића, архијерејског заменика и пароха источноторонтског, протођакона Дамјана Божића и Милана Лешића.

У препуној Цркви Св. Саве одслужена је вечерња служба, након које је Патријарх посетио ученике Српске школе и Српског фолклорног друштва „Опанак“.

Освећење фрескописа – У суботу, 13. јуна, Његова Светост је осветио завршени живопис Цркве Св. Саве. Потом је одслужена Св. Арх. Литургија на којој је начелствовао Патријарх Иринеј уз саслужење протојереја-ставрофора Василија Томића, Драгомира Нинковића из Кичинера, Обрада Филиповића из Калгарија,

протојереја Десимира Видовића и Радована Марића из Рицајне, протођакона Дамјана Божића, Архимандрита Филипа Сперанзе (Америчка Православна Црква), Цона Каукакиса (Грчка Православна Црква), Мирче Панчука (Румунска Православна Црква), протођакона Џиса Ајзака (Америчка Православна Црква), и ипођакона Ненада Војводића. После Св. Литургије Свјатјејши је одликовао надлежног свештеника Десимира Видовића правом ношења напрсног крста. Након Литургије приређен је свечани ручак којег су припремиле чланице КСС „Косовка девојка“ из Едмонта. У пригодном културно-уметничком програму су узели учешће Српско фолклорно друштво „Опанак“ из Едмонта, ученици Српске школе „Јован Јовановић Змај“ и чланови глумачког друштва из Едмонта.

У Ванкуверу – У суботу, 13. јуна, у вечерњим часовима, Његова Светост је допутовао је у Ванкувер.

Дочекао га је велики број верника који су заједно са својим свештеницима дошли на аеродром.

После Св. Арх. Литургије у Храму Св. Архангела Михаила, Патријарх Иринеј је посетио најстарији храм у Ванкуверу посвећен првом српском Архиепископу Св.

Сави. Дочек код цркве био је величанствен – мноштво благоверног народа Ванкувера и околине дочекало је Поглавару СПЦ са радошћу и са великом љубављу. Патријарх се обратио присутним верницима речима из псалма 133: „Како је дивно кад браћа сложено живе“, поучио да благослов почива онде где постоји заједничка хришћанска љубав и слога, што управо чини здраве и чврсте темеље наше вере.

У Виндзору – У уторак, 16. јуна, Патријарх Иринеј је посетио град Виндзор, најјужнију српску заједницу у Канади. Свештенство из Српске, Бугарске, Грчке, Руске и Антиохијске Православне Цркве дочекало је Архипастира Српског са многобројним верним народом. У пратњи Српског Патријарха био је Владика Митрофан, протојереј-ставрофор Василије Томић, протођакон Дамјан Божић и Милан Лешић, председник ЦШО Св. Георгија из Кичинера. Најпре су посетили Храм Св. Димитрија у Виндзору, а потом и Храм Успења Пресвете Богородице у Виндзору. У част Његове Светости служена је свечана доксологија. Након вечерње службе Патријарх Иринеј обишао је Црквени дом за бригу о старијим особама, који се налази наомак овог храма. У

свечаној сали, која је у власништву Српске Цркве, приређена је вечера у част Његове Светости.

У Лондону, Онтарио – Његова Светост Патријарх српски Иринеј обишао је у среду, 18. јуна, Храм Св. Саве у Лондону, Онтарио.

У Монтреалу – Патријарх Иринеј је у четвртак, 18. јуна, посетио град Монтреал. Том приликом Српски Патријарх посетио је ЦШО Свете Тројице. У његовој пратњи је био Владика Митрофан, протојереј-ставрофор Василије Томић и протођакон Дамјан Божић. За време своје канонске посете Монтреалу, Патријарх Иринеј се састао такође и са Архиепископом канадским Иринејем (Америчка Православна Црква) и Епископом вичинским Јованом Касијаном, викаром Архиепископа Николаја (Румунска Православна Црква у Северној Америци).

Сусрет Архијереја – Патријарх српски Иринеј посетио је у суботу, 20. јуна, Митрополита канадског Сотирја и резиденцију Митрополије Цариградске Патријаршије у Торонту.

У Хамилтону – У петак, 19. јуна, Патријарх Српски посетио је Храм Св. оца Николе у Бартоновој улици у Хамилтону. Тамо му је приређен величанствен дочек када је преко девет стотина људи сачекало свога Патријарха.

У Мисисаги – У суботу, 20. јуна, Његова Светост је посетио српску заједницу у Мисисаги. Испред Саборног храма Срба светитеља се још пре Литургије окупило много верника. Свету Арх. Литургију служили су Патријарх Иринеј и Владика Митрофан.

У Хамилтону – Патријарх Иринеј посетио је у недељу, 21. јуна, Саборни храм Св. оца Николаја у Хамилто-

ну, где је начелствовао Св. Арх. Литургијом. Патријарху су саслуживали Епископ ададски Христофор (Грчка Православна Црква) и Владика Митрофан.

У Кичинеру – У понедељак, 22. јуна, Патријарх Иринеј, у својству администратора Епархије канадске, се састао са свештеницима из Торонта и околине.

У Ватерлоу – Патријарх српски Иринеј посетио је у понедељак, 22. јуна, српску заједницу и ЦШО Св. великомученика Георгија у Ватерлоу. У пратњи Патријарха били су Владика Митрофан, протојереј-ставрофор Василије Томић и протођакон Дамјан Божић.

Српског Патријарха дочекао је старешина и парох храма протојереј Душан Ђаџић, заједно са децом из фолклорне групе и многобројним верним народом. Након одслужене доксологије Патријарху се обратио протојереј Душан који је пожелео добродошлицу Његовој Светости у име УО ЦШО, верног народа и у своје лично име. Након богослужења, у велелепној сали послужена је вечера. Председник ЦШО Св. Георгија Милан Лешић поздравио је Патријарха, између осталог рекавши: „Част ми је и задовољство да, у име чланова наше управе, у име Кола српских сестара, фолклорног друштва, у име свих нас, и у своје име као председник ове ЦШО, поздравим Вашу Светост, и пожелим Вам добродошлицу. Вама су Ваша Светости познате невоље и подјеле којима смо ми годинама били изложени. У том времену владала је нетрпељивост међу рођеном браћом, међу кумовима и рођацима... Богу хвала да су та времена иза нас, мада су друга искушења наишла од којих се, захваљујући Вашој Светости, Св. Синоду и Сабору полако ослобађамо. Ваша мудрост и љубав, Ваша Светости, дају нам наду да је и овом искушењу дошао крај и с правом очекујемо боље дане у којима ћемо показати да ми нисмо народ подјела и неслоге него народ Христов, народ Св. Саве, народ наших светих и богоугодних предака, народ који гради слогу и заједништво. Ми Вас увјеравамо да ћемо учинити све што до нас стоји, како је често говорио блаженопочивши Патријарх Павле, да исправимо грешке прошлости и Цркву нашу ојачамо у сваком погледу. Јер ако сви урадимо оно што требамо и можемо, онда ће нам и Бог помоћи. Надам се да ћете и Ви Ваша Светости и наша Света Црква, коју тако мудро водите, бити задовољни с нама и оним што чинимо за своју свету Цркву. Хвала Вам што сте Ви учинили све што је до Вас било да не останемо у овим нашим невољама. Што сте показали своју очинску љубав и помогли нам да превазиђемо невоље и проблеме у којима смо били. Увјеравам Вас да Вашу бригу и очинско старање никада нећемо заборавити. Молим Вас, Ваша Светости, да се овдје осјећате као наш најдражи гост, али у исто вријеме, и као наш најпоштованији домаћин, јер сте Ви овдје своји на своме и међу својима. Желимо Вам и молимо се Богу да Вам подари снагу и крепко здравље да водите брод Српске Цркве путем који нам је оставио наш Св. Сава, путем Истине, Правде, Мира и Љубави. Живи нам били на многаја и благаја љета.“

Извор: istocnik.ca ; фотоаграфије: istocnik.ca и cncr.ca

Приредила О. С.

У Епархији осјечкопољској и барањској

Дан велике духовне радости

Дан Преподобнога Симеона Дивногорца, 6. јун 2015. год. у Силашу је био дан велике духовне радости и празновања. Освештан је и троносан новосаграђени Храм Светог пророка Илије, који је подигнут у славу Свете Једносуштне и Нераздељиве Тројице – Оца, Сина и Светог Духа, а који ће бити још једно свето место у овој многострадалној српској православној Епархији осјечкопољској и барањској, богослужбено место које ће бити темељ и сведок српског постојања на овим просторима.

Свету Архијерејску Литургију служио је Епископ осјечкопољски и барањски Лукијан, уз саслужење: протојереја-ставрофора Зорана Симића, Добривоја Филиповића, Милована Влаовића, надлежног пароха, протонамесника Миљена Илића и протођакона Драгана Сердара. Појао је Свештенички хор Епархије под диригентском палицом протојереја-ставрофора Ратомира Петровића. Епископ Лукијан положио је у Свети престо мошти Светог мученика кнеза Лазара и осветио овај новоподигнути храм.

Тим поводом, Владика Лукијан је на Светој Литургији одликовао, за ревност у свештеничкој и вероучитељској служби и подизање велелепног храма у славу Светог пророка Илије у Силашу, протонамесника Миљена Илића, привременог пароха у Петровој Слатини и администратора парохије у Силашу, чином протопрезвитера, са правом ношења надбедреника.

Људи добре воље, пуни хришћанске љубави који су указали моралну и материјалну помоћ у грађењу ове светиње одликовани су овом приликом високим одликовањем Српске Православне Цркве. Свети Архијерејски Синод СПЦ Орденом Светог Саве другог степена одликовао је Марка Дамјанића, инж. високоградње из Новог Сада.

Орденом Светог Саве трећег степена одликован је Десимир Вучетић, дипл. инж. агрономије из

Шида, као и Горан Шапоња, фармацеутски техничар из Новог Сада.

Од многих институција овом приликом одликоване су, архијерејском грама-том, најзаслужније државне институције: Министарство културе Републике Хрватске, Управа за регионалну и локалну инфраструктуру Републике Хрватске, Управа за сарадњу са Црквама и верским заједницама Републике Србије, Жупанија осјечко-барањска и Општина Шодоловци. Епископ Лукијан се захвалио свим добротворима који су учествовали у изградњи овог храма, од оних који су приложили и најмању лепту, до оних које су у овај дан одликовани.

Након евхаристијског славаља, испред Храма Светог пророка Илије, уприличен је културни програм, поводом овог великог и радосног

догађаја, у коме су учествовали народни гуслар Милан Мрдовић и КУД „Ђурђевак“. По завршетку програма, приређена је трпеза љубави за све присутне, где се славаље наставило у празничном расположењу.

Благодарећи Господу на овом дану, Владика Лукијан се обратио народу призивајући милост Божију и благослов на ово место и народ, да се у новосаграђеној светињи сабира на светим богослужењима у радости хришћанске љубави.

О. Сјојановић

Извор: Епархија осјечкопољска и барањска

ПРАВОСЛАВЉЕ 1159

2	Активности Патријарха
6	Дан велике духовне радости <i>О. Стојановић</i>
8	Видовданска беседа
10	У тишини безданих јама
11	Пошаст која траје
12	Победници Теокупа <i>Ненад Срећковић</i>
13	Поздрав Епископа Григорија патри Фрањи
14	Потписан протокол о сарадњи <i>Обрад Унчанин</i>
16	Посмртне остатке Николе Тесле заштитити од њу ејд квазикултуре <i>др Александар Раковић</i>
18	Свети Севастијан, мисионар Америке <i>Монах Игњатије Марковић</i>

19	Заветна традиција
20	Традиционалне и либералне вредности у савременом друштву – Ставови Првојерарха Руске Цркве – (други део) <i>Митрополит Иларион (Алфејев)</i>
24	Како нас је видео А. Рајс (34) Писма пуна топлине <i>Анђелије Ђурић</i>
26	Утамничена земља
28	Апологија животиња <i>Јерођакон Александар Суботић</i>
31	Ниш и Византија XIV
32	Ко доброти сеје љубав жање
33	Чудо Светог Симеона
34	Трагом Колубарске битке: ко сме тај и може!
35	Свет књиге

38	Наука, уметност, култура...
40	Кроз хришћански свет
42	Из живота Цркве

На насловној страни:
**Грб кнеза Лазара, спољна
приправа Храма Ваведења
Пресв. Богородице, Хиландар
Фото: Ђакон Драган С. Танасијевић**

„Православље – новине Српске Патријаршије“ излазе са благословом Његове Светости Патријарха српског Иринеја. Издаје Информативно-издавачка установа Светог Архијерејског Синода Српске Православне Цркве. Први број „Православља“ изашао је 15. априла 1967. године.

УРЕЂИВАЧКИ ОДБОР:

Члан Св. Арх. Синода задужен за надзор над радом
Информативно-издавачке установе Св. Арх. Синода СПЦ
Митрополит црногорско-приморски др Амфилохије

Главни и одговорни уредник
Презвитер др Александар Ђаковац

Оперативни уредник
Срећко Петровић

Секретар редакције
Снежана Крућковић

Фотограф
Ђакон Драган С. Танасијевић

Лектор и коректор
Ђорђе Остојић

Чланови редакције
Презвитер др Оливер Суботић,
Сања Лубардић, Славица Лазић

**Изази сваког првог и петнаестог у месецу, за јануар
и август двобој.** Годишња претплата за нашу земљу је 1700
динара, полугодишња 850. Појединачни примерак 90 динара.
Претплата за нашу земљу може се уплатити на благајни Српске
Патријаршије, Краља Петра 5 или на текући рачун.

**Уплате не слати поштанском упутницом!
Не слати девизне чекове!**

Годишња претплата за иностранство:
Обична поштом је 70 USD, 70 CAD, 75 AUD, 45 EUR, 35GBP;
авионом: 90 USD, 90 CAD, 100 AUD, 60 EUR, 45 GBP.

Информативна служба:
Текући рачун динарски број:
145-4721-71 Марфин банка
Далматинска 22 Београд
Текући рачун девизни број:
Intermediary Deutsche Bank GmbH,
Frankfurt/M (BIC DEUTDE33)
Account with inst: 935-9522-10
Marfin bank AD, Beograd (BIC LIKIRSBG)
Beneficiary: RS35145007080000135615
Informativno Izdavska Ustanova Srpske Pravoslavne Crkve,
Kralja Petra 5, Beograd
Charges: For the account of ordering customer

Телефони:
Редакција: +381 11 30-25-116
Маркетинг: +381 11 30-25-113
Претплата: +381 11 30-25-103, 30-25-113, 064 17-83-786
e-mail: pravoslavije@spc.rs – редакција
pretplata@spc.rs – претплата

Рукописи и фотографије се не враћају. Текстови достављени
редакцији „Православља“ подлежу анонимној рецензији. Текстови и
прилози објављени у „Православљу“ представљају ставове аутора.

Сва права задржана. Свако прештампавање, копирање,
умножавање, објављивање и дистрибуирање целих или делова
ових новина или чланака објављених у њима забрањено је и
представља повреду ауторског права и кривично дело.

Дизајн: Соба.рс
Графичка припрема, слог и прелом: Срећко Петровић
Штампа: „Политика“ А. Д.

Дистрибутер: „Polydor“ д.о.о.,
Ломина 11/3/9, 52300 Горњи Милановац
тел/факс: 052/717-322, 011/2461-138
CIP – Каталогизација у публикацији
Народна библиотека Србије, Београд
271.222 (497.11)
ISSN 0555-0114 = Православље
COBISS.SR-ID 16399106

**Православље се штампа уз помоћ Управе
за сарадњу с Црквама и верским заједницама
Владе Републике Србије**

Графичка припрема овог, 1159. броја Православља, завршена
је у понедељак, 29. јуна 2015. године у 8.00 часова, када је
у штампу предат овај број новина Српске Патријаршије.

Св. Владика Николај Велимировић о Видовдану

Видовданска
беседа

– Србобран,
1951. године –

Косовски бој (извор: <https://vk.com>)

Хтео бих да вам говорим о великом дану, Видовдану. Великом, јер је Видовдан – светлост, а не мрак; светлост срца, ума и патриотизам. Видовдан није низина него висина.

Видовити пророци гледајући тајне небесног света, били су ужаснути. Тако Исаија кад виде, повика: „Јаох мени, погибих.“ Језекиљ и Данило: „... и кад видјех и чух падох изван себе ничице на земљу.“ А Јован Јеванђелист видевиши Исуса у небесној слави и красоти као младића са лицем сјајним као сунце и очима као пламен огњени, вели за себе: „И кад га видјех, падох к ногама његовијем као мртав.“

Велики видици уносе страх у људе, и тај страх чисти душе. Они који су гледали велике видике божанских тајни, гадили су се ситничарских дела људских. Као кад би неко видео огроман пожар, слично оном што ми данас гледамо на ивици Азије, у Кореји, а потом спустимо поглед на кратковиде суседе своје како се коцкају и свађају око ситне добити. То је доводило далековидне пророке до страховите јарости. И они су својим речима, као огњем, жегли људе, да би им пробудили савест и отворили очи за оно што је велико и главно.

Православна црква васпитала је српски народ уздицањем на висине,

за гледање великих видика, небеских и историјских. По речима песника:

„Ко на брду чак и мало стоји више види но онај под брдом.“

Генерације српске пре светих ратова, васпитане су углавном помоћу три епохалне визије српске историје: Немањинског стварања, Покосовског страдања и Сељачког војевања под Карађорђем и Милошем. Све три ове историјске визије тесно су биле везане за визију неба и небесног царства. Оне су стварале карактере, а остала школска учевина била је узредна. Оно је морао сваки Србин знати, а ово друго ко је могао и доспео. Ово у пуној мери важи за Србе у Америци, за које је Јован Дучић рекао, да су се кроз народну поезију дуже одржали на оним трима висинама него ли Срби у Југославији.

А када су у Југославији почеле клевети оне три васпитне висине, судба је уздигла пред нашим очима и једну четврту. Никад људи нису у већој опасности него кад мисле да су у безопасности. Због лажног осећања да смо у безопасности због велике државе, морало је доћи нешто што ће потрти ту лаж.

И дошло је оно четврто. То је нова Српска Ћеле Кула, какву свет још није видео.

Када је велики француски државник и књижевник Ламартин пре

120 година, видео у Нишу једну малу Ћеле Кулу девет метара високу коју Турци беху сазидали, на страх хришћанима, од неколико стотина лобања српских ратника са Чегра и околине, он је узвикнуо: „Народ који има овакве споменике не може никад пропасти.“ А шта ли би тај велики Француз данас рекао кад би видео једну Ћеле Кулу 1000 метара високу и 200 метара широку, са четири милиона српских лобања из Првог и Другог светског рата? Свака страна са милион људских глава место цигаља. Та кула је два пута већа од Емпајр Стејт Билдинга у Њујорку, највеће грађевине у свету. Ако ова Ћеле Кула није видна за очи, видна је за дух. Нити ико може оспорити могућност да ће се она сазидати да се и очима види.

Нема живог Србина у свету који не би могао на тој кули прстом указати и рећи: „Ово је глава мога старог ђеде, или мога тате, или нане, или сина, или кћери, или брата, или ратног друга, или пријатеља, или свештеника, или храброг командира.“ Нема ни једнога који мисаоно не пали кандило бар пред једном од тих мученичких глава. Четири милиона кандила светле на тој кули у ноћи нашег путовања. Нико не крије него напротив свак се жури с поносом да укаже на главу неког свог најмилијег, узиданог

КИМ

Брините о свом Светом Косову (Патријарх Иринеј)

Поводом празника Видовдана, Божанствену Литургију у манастиру Грачаница, служио је Патријарх српски Иринеј уз саслужење Митрополита црногорско-приморског Амфилохија, П. Г. архиепископа: будимљанско-никшићког Јоаникија, рашко-призренског Теодосија, славонског Јована, умировљеног захумско-херцеговачког Атанасија и свештенства и свештеномонаштва из неколико епархија СПЦ.

О прослави Видовдана у епархијама Српске Православне Цркве читајте у наредном броју *Православља* (1160), од 15. јула 2015. године.

Фото: <http://www.mitropolija.com>

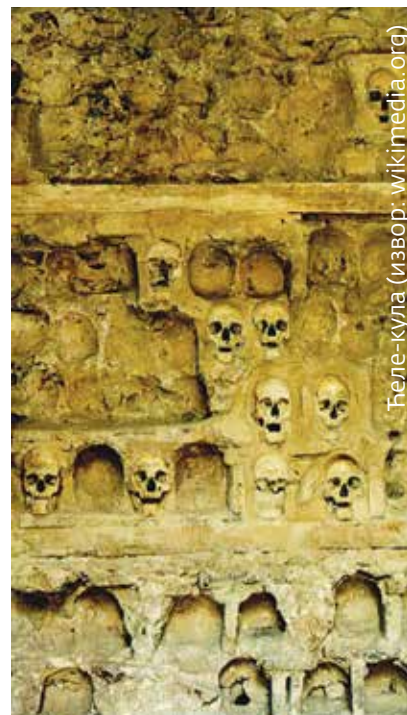
Најновији велики видик, о коме вам говорим, то је савремена Српска Ћеле Кула. То је једна четири милиона армија српска у свету духовном. Та је армија непобедива. Њој не може нашкодити ни огањ ни вода ни челик ни олово. То су наши помоћници, али и тужиоци пред Богом; помоћници докле ценимо оне вредности за које су они жртвовали у мукама свој земаљски живот, тј. веру и име, а тужиоци ако ми будемо те златне вредности претворили у јефтин папир и трговали с њима.

у ту кулу. Јер та Кула није Кула срама, него Кула славе. То је нова жртва и жртвеник Српског народа за Крст и Слободу. Ако се са овом српском жртвом сравне жртве наших савезника, онда ова језива Ћеле Кула оправдава и у овом случају ону реч: Нико нема што Србин имаде. Да ли жалимо? Не само жалимо него се каменимо од ужаса пред том визијом. У сну се тржемо и гледамо ону Ћеле Кулу. Осећамо да нас посматрају осам милиона очију, затворених на земљи а отворених на небу. А да су они живи, сведочи нам нико мањи него сам Спаситељ Христос речима: „У Бога нема мртвијех него су сви живи.“ Међу њима је огроман број сродника американских Срба. Због тога срце американских Срба крвари заједно са срцем њихове преостале браће у Старом Крају. Отуда сузе Срба и с ове и с оне стране океана сливају се у темеље оне исте Ћеле Куле. Отуда и Српска народна одбрана отвара данас свој Десети конгрес молитвеним поменом свима њима, који као ратници погинуше, или као мирни грађани или заробљеници бише масакрирани, глађу уморени, ослепљени, живи погребени, на огњу сажежени, утопљени, обешени, или другим сатанским начином умртвљени. Они не пострадаше ни као радикали ни као либерали, ни као десничари ни као левичари, него као православни Срби. Због

православне вере и српског имена пострадаше. То сведоче стотине губилишта, хиљаде тамница и – милиони лобања у Ћеле Кули.

Најновији велики видик, о коме вам говорим, то је савремена Српска Ћеле Кула. То је армија српска у свету духовном. Та је армија непобедива. Њој не може нашкодити ни огањ ни вода ни челик ни олово. То су наши помоћници, али и тужиоци пред Богом; помоћници докле ценимо оне вредности за које су они жртвовали у мукама свој земаљски живот, тј. веру и име, а тужиоци ако ми будемо те златне вредности претворили у јефтин папир и трговали с њима.

У старо време, кад су змије уједале Јудејце у пустињи, Бог је заповедио Мојсију да направи и подигне змију од бакра. Па ко год би само погледао у ту бакарну змију, излечио би се од уједа отровних змија. Од стране Српске цркве ја данас указујем вама, Срби, не вештачку бакарну змију него нешто страшније – указујем вам нову Српску Ћеле Кулу од хиљаду метара висине изидану од четири милиона пострадалих браће ваше. Ко год је од Срба затрован змијом себичности, самољубља, партизанства, безверства или друге неке злобе, нека погледа у ту Ћеле Кулу, и биће страхом излечен од свега негативног, ниског, несрпског, нечовечног и нехришћанског.

Ћеле-кула (извор: wikipedia.org)

Кога та страшна Кула пак не дозволе памети, никаква лудница у свету неће му помоћи. Томе неће помоћи ни реч свештеника са олтара, нити реч патриоте са трибине. Јер та Ћеле Кула речитија је од сваке речи и сваког језика. Она казује све у живој и истинитој слици. Нека сваки Србин стално гледа у ту слику она ће га научити какав треба да буде и шта треба да чини у славу Божју, у част својих предака и за спасење свога народа, своје деце и своје душе.

Извор: *сѣц.срб / spc.rs*

Сећање на логор Јадовно, логор сигурне смрти

Фото: <http://eparhija-slavonska.com>

У тишини безданих јама

Код Шаранове јаме у Јадовну, једне од 32 тзв. „бездануше“ на Велебиту и острву Паг – стратишту Срба и Јевреја, одржан је 21. јуна 2015. православни и јеврејски помен жртвама Независне Државе Хрватске из 1941. године.

Испред Српске Православне Цркве помен су служили Митрополит загребачко-љубљански Порфирије са П. Г. архијерејима: горњокарловачким Герасимом и пакрачко-славонским Јованом, председником Одбора за Јасеновац Светог Архијерејског Сабора СПЦ. У име Јеврејске заједнице молитву је вршио загребачки рабин Луциано Моше Прелевић.

Говорили су Александар Вулин, министар за рад, запошљавање, борачка и социјална питања Владе Републике Србије, Милорад Пуповац, председник Српског народног вијећа, Берислав Шипуш, министар културе Хрватске, Огњен Краус, председник Координације јеврејских општина у Хрватској, и Јован Вејиновић из Савеза антифашистичких бораца и антифашиста Хрватске.

Дану сећања на Јадовно присуствовао је велики број поклоника и потомака жртава, а високе државне и верске делегације положили су венце на споменик жртвама на Шарановој јами, који је обновљен 2011. године.

Министар Вулин се захвалио представницима хрватске државе што су присутни у Јадовну јер, како је навео, верује да заједно са њим деле стид

и бригу што не зна шта да каже, нагласивши да „не треба мирити мртве, јер се не могу помирити целат и жртве, и да иста рука не може да положи венац на гроб јасеновачког детета и оног ко је Јасеновцем и Јадовном командовао“, преноси *Танјуг*.

Председник СНВ Милорад Пуповац навео је да је пре 74 године, у врлети Велебита и у тишини његових безданих јама, као и на каменој голети острва Пага, за непуна два месеца са свих простора НДХ доведено и побијено на десетине хиљада Срба, Јевреја и Рома.

Министар културе Хрватске Берислав Шипуш рекао је да је Јадовно на Велебиту једно од најтрагичнијих места хрватске модерне историје.

„Логор Јадовно, логор брзе и сигурне смрти, настао је овдје тог трагичног лета 1941. године и у име националне и расне чистоће неки су овдје масовно убијали Србе, Јевреје, хрватске грађане и друге националности.

Ово је мјесто гдје никакав ревизионизам није могућ, јер чињенице људске смрти, људских костију које су испод наших ногу, сувише су неумољиве“, нагласио је Шипуш.

Приредила:

О. Стојановић

Само дан након проглашења НДХ, усташе почињу да хапсе Србе из Госпића и околине и тадашње њихово Министарство унутрашњих послова, са Андријом Артуковићем на челу, у велебитској забити и на острву Пагу оснива комплекс логора „Јадовно“. До сада је у том комплексу, на основу архивских докумената и сведочења познавалаца, установљено постојање 32 бездане јаме, стратишта Срба и Јевреја – „бездануше“. Према дугогодишњем архивару у Карловцу Ђури Затеалу, од 11. априла до 21. августа 1941. у Јадовно је доведено 42.246 мушкараца, жена и деце. Од отварања логора до 24. јуна, прва 74 дана постојања, убијено је 13.346 људи, просечно 180 дневно, а у наставку, до затварања логора 21. августа, у само 58 дана убијено је 28.900 заточеника, просечно 498 на дан.

Комплекс логора Јадовно затворили су Италијани између 15. и 21. августа 1941, страхујући од устанка прогоњених Срба, а за собом су оставили обиље докумената и фотографија који говоре о језивим призорима мртвих мушкараца, лешева жена са децом увезаних жицом.

Шеснаест година од завршетка НАТО бомбардовања

Пошаст која траје

„У Србији се из године у годину бележи све већи број умрлих од карцинома, а узрок томе могао би бити пораст вештачке радиоактивности која је настала током НАТО бомбардовања Србије“, тврди радиолог Радомир Ковачевић, аутор књиге *Тајна осиромашеног уранијума*.

Ваздушни напади на СРЈ почели су 24. марта 1999. године и трајали су 11 недеља. У њима је, према различитим проценама, погинуло између 1.200 и 2.500 људи.

НАТО је изводио нападе на СРЈ са бродова у Јадрану, из четири ваздухопловне базе у Италији, а у неким операцијама учествовали су и стратешки бомбардери који су полетали из база у Западној Европи и у САД.

Акција НАТО-а, коју су Влада СРЈ али и бројни правни стручњаци назвали агресијом, уследила је након неуспешних преговора о решењу кризе на Косову у Рамбујеу и Паризу, фебруара и марта 1999. године.

У бомбардовању, које је трајало 78 дана, страдали су војници СРЈ, али и потпуно недужни цивили – 81 дете је страдало на подручју бивше Савезне Републике Југославије, тачније на простору Србије и Црне Горе, а материјална штета је била несагледивих размера, неки оквирни подаци говоре о величинама од 100 милијарди динара.

Тешко су оштећени инфраструктура, привредни објекти, школе, здравствене установе, медијске куће, споменици културе... И поред још увек недовршеног списка погинулих за време бомбардовања, отварају се спискови оних „придружених“, који се могу подвести под накнадну колатералну штету...

„У Србији се из године у годину бележи све већи број умрлих од карцинома, а узрок томе могао би бити пораст вештачке радиоактивности која је настала током НАТО бомбардовања Србије“, тврди ра-

диолог Радомир Ковачевић, аутор књиге *Тајна осиромашеног уранијума*.

Ковачевић тврди да се у сваком организму може пронаћи минимум два одсто уранијума који је фиксиран у скелету и наводи да су много важнији ефекти које су настали током путање уранијума кроз организам. Прве праве последице открива статистика.

„Према подацима Онколошког института у Београду, који је до 1981. године био сабирни центар за ове врсте болести, до те године забележено је 10.436 умрлих од карцинома. Двадесет година касније укупан број умрлих био је 11.917. То значи да је разлика 1.500, што може да се објасни за период од 20 година. Међутим 2002. укупан број умрлих износио је 18.500 људи“, рекао је Ковачевић и додао да је нагли пораст последица радиоактивности настале

Извор: www.politika.rs

1999. године. Статистике заправо кажу да не постоји ни једна породица у којој неко од ближих или даљих чланова фамилије није оболео од канцера, или у којој деца немају неки од деформитета изазваних накнадном радијацијом.

Тог касног поподнева, 10. јуна 1999. године, када се нису огласиле сирене за узбуну од „ваздушне опасности“, и већ се славио престанак НАТО агресија на Савезну Републику Југославију, није заправо ништа престало. Радост је некако остала „затечена“ и трепћућа, зло је дошло, остало и пустило корење.

Олија Стојановић

Студенти Православног богословског факултета Победници *Теокупа*

Фудбалска екипа Православног богословског факултета Универзитета у Београду и ове године је учествовала на Теокупу (TheoCup) који се одиграо у Вирицбургу у Немачкој од 4. до 7. јуна 2015. године, освојивши прво место у конкуренцији од двадесет екипа из Немачке, Аустрије, Швајцарске, Мађарске, Холандије, Републике Српске и Србије. Ово је уједно први пут да једна екипа освоји турнир две године заредом. Наша екипа је укупно 4 пута освајала прво место, од 2008. године, када се први пут појавила на турниру. Та година ће остати упамћена и по првом учешћу представника Православне Цркве.

Теокуп је спортска манифестација која окупља студенте богословских факултета свих хришћанских конфесија. Поред спортског надметања, студенти имају прилику да се друже, размене искуства и на тај начин остварују контакте са колегама са Запада.

На путу ка Вирицбургу били смо у Бечу, где нас је примио Његово Преосвештенство Епископ аустријско-швајцарски Г. Андреј. Владика се детаљније упознао са нашим боравком у Немачкој и пожелео успех екипи на турниру. Окрепљени његовим благословом наставили смо пут Немачке.

Турнир је отворио вирицбуршки бискуп Фридхелм Хофман, поздравивши све учеснике. У групној фази такмичења наша екипа је заузела прво место. У елиминационој фази, на путу до финала, побеђене су екипе из Минхена, Келна и Фоче. Четвртфинална утакмица са студентима Евангелистичког факултета из Келна, која је изазвала велико интересовање публике, проглашена је финалом пре финала. Ове две

екипе су дугогодишњи ривали и све бољом игром из године у годину чине турнир квалитетнијим. Резултат на крају меча био је 2:1 у корист студената нашег факултета.

Финална утакмица са екипом студената Протестантског факултета из Тибингена донела је доста узбуђења, фудбалских бравура и овација са трибина. Уз велику навијачку подршку колега из Фоче, успели смо да тријумфујемо резултатом 3:2.

Треће место освојили су студенти Православног богословског факултета из Фоче, који су били други представници наше Православне Цркве.

Следеће године турнир ће бити одржан у Мајнцу, где ће наша екипа, кроз спорт, наставити традицију склапања пријатељстава са колегама са Запада. Домаћини нас, као и сваке године, са радошћу и нестрпљењем очекују.

За целокупан успех екипе заслужни су следећи играчи: Милош Васиљевић, Стефан Стаменковић, Бранислав Мићановић, Стефан Адамовић, Димитрије Радмилац, Ненад Божовић, Славиша Дунчевић, Јован Радић, Александар Цвијановић, Стефан Марић и Ненад Срећковић.

Велику захвалност за остварење овог путовања дугујемо декану Православног богословског факултета др Предрагу Пузовићу, управи факултета, професору др Родољубу Кубату, Православном спортском друштву „Света Србија“, господину Милораду Ивановићу, возачу који се побринуо да наше путовање буде безбедно.

Ненад Срећковић,
студент ПБФ Универзитета у Београду

У Сарајеву

Поздрав Епископа Григорија папи Фрањи

Током екуменског и међурелигијског сусрета у Фрањевачком међународном студентском центру у Сарајеву, 6. јуна 2015. године, Епископ захумско-херцеговачки и приморски Григорије упутио је поздрав папи Фрањи.

Ваша Светости, дозволи-те ми да Вас као епископ Православне Цркве поздравим јеванђелским поздравом – Благословен је који долази у име Господње! Дошли сте у Босну и Херцеговину и њену престоницу, град Сарајево, зато што једној страдалној и напаћеној земљи желите да дате подршку да се поново усправи и да пронађе своје људско лице. Сарајево у којем сте данас и Мостар у којем Вас очекујемо јесу градови који подсећају на Јерусалим по томе што су мјеста страдања, а истинска страдања најава су Васкрсења. Зато је Ваш долазак велико охрабрење и утјеха понајприје босанскохерцеговачким католицима којима долазите као архипастир.

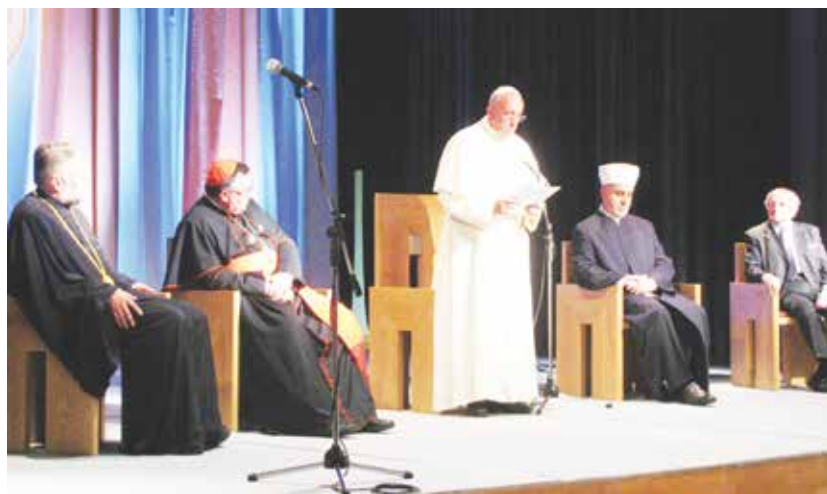
Ми, пак, православни хришћани у сусрету са Вама осјећамо не мању радост што као поглавар сестринске нам Цркве и Епископ Рима посјеђујете нашу земљу. Доносите нам благослов Римске катедре, једне од најдревнијих и најславнијих Цркава. Доносите нам благослов светих римских мученика пострадалих у Колосеуму и широм античког Рима, чија је крв постала сјеме из којег су изникли многи хришћани.

Хришћани ове земље заједно са хришћанима читавог свијета с радостју примају аутентичне свједоке Јеванђеља, а имали смо више прилика да се увјеримо да сте Ви један од њих. Ви свједочите да савремени човјек, који је обременен искушењима нашег доба, чезне за слободом и љуба-

вљу које су дубоко похрањене управо у ризници Цркве Христове. На нама је одговорност хоћемо ли их отуда пружити свијету или пак стајати тврдо на црквеним вратима не пуштајући да им ико приђе, а тиме и себе лишити њихове благотворности. Цркви су неопходни пророци – освједочени људи пуни Духа Светога, који ће храбро указивати на недостатке и упућивати на Истину. Зато са радостју и одобравањем пратимо сваки Ваш подухват у којем се постављате пророчки у односу на свијет и још више у односу на саму Цркву.

Као што знате, ми смо, хвала Богу, прије равно двадесет година изашли из последњег рата (а ни један пријашњи није нас мимоишао оставивши дубоке и неис-

Владика Григорије, кардинал Пуљић и папа Фрања током скупа Међурелигијског већа БиХ у Сарајеву (фото: www.novosti.rs/)

цијелене ране), али још увијек причамо о њему као да се јуче завршио. Разумљиво, јер рат доноси несрећу, убиства, свирепости и то увијек оних најмањих и најнедужнијих људи, а убица и жртава има на свим странама. Међутим, нас дјецу Цркве Божје посебно треба да брине, а и срамоти, чињеница да су код нас хришћани убијали и хришћане и нехришћане, па је стога ова земља још од Другог свјетског рат пуна гробова, јама, порушених цркава и манастира.

Наш велики књижевник и нобеловац Иво Андрић на почетку прошлога вијека изрекао је страшну карактеристику ове земље: „Босна је земља мржње и страха.“ Јер је, како каже, чињеница да у Босни и Херцеговини има више људи који су спремни да у наступима не-свјесне мржње, разним поводима и под разним изговорима, убијају или буду убијени него у другим по људству и пространству много већим словенским и несловенским земљама.

С друге стране, истина је и то да када престане звекот оружја и замукну ратни поклици, ми настављамо да живимо у миру поштујући једни друге. У тој необјашњивој стварности Бо-

сна и Херцеговина може бити чудесно лијепа и готово неописива земља. Заиста, много тога дивног и оригинално босанскохерцеговачког настало је управо прожимањем различитих култура, религија и народа који овде живе. Међутим, тај узајамни суживот у миру и поштовању после овог последњег рата још нисмо сасвим постигли, и баш у томе очекујемо и Вашу помоћ. Желимо да нас утврдите у нашем увјерењу да се човјека достојни односи између различитих нација и вјера морају заснивати на узајамном поштовању и искреном саосјећању. Да морамо уложити додатни напор да развијемо осјећања повјерења, симпатије и наклоности. И, коначно, да заједнички живот може постојати само у Истини.

Желећи Вам искрену добродошлицу, волио бих да се потрудимо да са љубављу сви заједно сагледамо ову многонапаћену земљу не само онаквом каква тренутно јесте, него онаквом каквом би она уз Божји благослов, Вашу и нашу помоћ сутра могла бити.

Извор: *сцп.срб / Епархија захумско-херцеговачка*

У петак, 5. јуна 2015. у Бањалуци, према благослову Светог Архијерејског Синода, а по исказаној обостраној жељи и намјери, потписан је протокол о сарадњи између Архива Српске Православне Цркве и Архива Републике Српске.

Протокол, којим су предвиђени бројни облици сарадње, потписали су Радован Пилиповић и Бојан Стојнић, директори ових двију институција. Његово Преосвештенство Епископ зворничко-тузлански Господин Хризостом, као члан Св. Архијерејског Синода у претходном сазиву, био је умомљен да потпише поменути протокол. Пренијевши поздраве Његове Светости Патријарха српског Господина Иринеја, Преосвећени је пожелио Архиву Српске Православне Цркве и Архиву Републике Српске плодотворну сарадњу на пољу архивистичке и историографске струке, а на корист нашег народа и Српске Православне Цркве у цјелости.

Епископ Хризостом је рекао да је ово свечан али и историјски тренутак, и да је Архив СПЦ, као релативно млада установа, за кратко вријеме добио значајну улогу.

„Архиви нам требају да не бисмо тумарали по историји, а сваки од њих је знање наше прошлости, али и пројекција наше будућности“, напоменуо је Владика.

Према његовим ријечима, интерес Српске Православне Цркве је да се организује што више научно-истраживачких пројеката на пољу архивистике.

„Није важно само да парафирамо један протокол, већ и упутимо наду и очекивање да ће се сарађивати у истраживачкој дјелатности и омогућити младим научницима да дођу до валидних докумената и да нам историју приближе онакву каква јесте“, поручио је Владика.

Директор Архива СПЦ Радован Пилиповић је изјавио, између осталог, следеће: „Потписивање овог протокола на одређени начин

Сарадња Архива СПЦ и Архива Републике Српске

Потписан протокол о сарадњи

формализује наше досадашње односе на пољу прикупљања, чувања, сређивања и чињења архивске грађе доступном, а у околностима да је Архив СПЦ јако млада установа морамо да се ослонимо на братске архиве.“ Он је додао да је Архив Републике Српске веома битна институција на простору западно од Дрине, која Архиву СПЦ може да помогне у формирању матичне мреже црквене архивистике на овом простору.

Директор Архива Републике Српске Бојан Стојнић рекао је да ће ова установа помоћи Архиву СПЦ у сређивању архивске грађе у епархијама на простору Републике Српске и БиХ, организовању заједничких изложби, те штампању зборника и докумената од значаја за историју Цркве и српског народа, истакавши да је Архив СПЦ институционално млад, али не и по грађи коју чува, јер је она стара више вијекова. Протокол о сарадњи се односи на следећа питања: заштиту архивске грађе, омогућавање приступа архивској грађи у складу са правилима коришћења архивске грађе сваке од страна потписни-

ца, размјену стручних искустава и стручњака, размјену репродукција и копија архивске грађе, размјену публикација, заједничке научноистраживачке и друге пројекте у издавачкој, изложбеној и другим сродним дјелатностима, заједничке пројекте образовања и обуке, студијске састанке између чланова страна потписница, учешће архивиста на научним скуповима које организује једна од страна потписница, итд.

Након потписивања документа који на овакав начин уобличава сарадњу, предвиђа заједничке пројекте на пољу заштите и сређивања архивске грађе, међусобне испомоћи, заједничка остварења у изложбеној и издавачкој дјелатности, потписници протокола су дали краће изјаве

медијима. Владика Хризостом је, потом, у Галерији Академије наука и умјетности у 14 часова отворио изложбу Архива Српске Православне Цркве „Београдска митрополија и српски духовни простор (1804–1918)“, чији је аутор Радован Пилиповић, а која је била прва у низу изложби које је организовао Архив Српске Православне Цркве почевши од 2013. године.

Потписивању протокола и отварању изложбе присуствовао је Његова екселенција генерални конзул Републике Србије у Бањалуци Владимир Николић, протонамјесник Драган Максимовић, православни војни свештеник др Драган Шућур, др Горан Латиновић, шеф Одсјека за историју Филозофског факултета у Бањалуци, као и други представници културног и научног живота западног дијела Републике Српске. Архив Републике Српске је Његовом Преосвештенству Епископу зворничко-тузланском додијелио Повељу за изузетан допринос заштити архивске грађе црквене провенијенције.

Обрад Унчанин

Увреда јавности и здравој памети

Посмртне остатке Николе Тесле заштитити од њу ејџ квазикултуре

др Александар Раковић

Како је Музеј Николе Тесле могао да дозволи да се тако нешто догоди
пored посмртних остатака српског научника?

Последњих недеља јавност је упозната с неуобичајеним случајем „интервјуа“, „уметничког перформанса“ или „медитације“ (можда свега тога заједно?) поред посмртних остатака српског научника Николе Тесле. Реч је о догађају у Музеју Никола Тесла у Београду од 14. априла 2015. којем ћемо се вратити нешто касније. Прво неколико речи о верској и националној припадности Николе Тесле. О томе је пуно писано, али је у контексту последњих догађаја врло важно да овим чињеницама још једном посветимо пажњу.

Никола Тесла је рођен 1856. у Смиљану (Лика, Војна крајина) у српској и православној породици. Крштен је у православној Цркви Светих Петра и Павла у Смиљану. Крсна слава породице Тесла била је Свети Ђорђе. Николин отац, Милутин Тесла, био је православно свештеник. Николина мајка, Георгина Ђука Тесла (рођена Мандић), била је такође из свештеничке породице. Православни свештеници су били њен деда Тома Мандић, њен отац Никола Мандић и њена браћа Петар Мандић и Тома Мандић. Петар Мандић се касније замонашио у манастиру Гомирје као монах Николај, био је игуман тог манастира, а потом Митрополит зворничко-тузлански и Митрополит дабробосански. Две рођене

сестре српског научника Николе Тесле биле су удате за православне свештенике, а његов сестрић Петроније Трбојевић био је игуман манастира Шишатовац.

Никола Тесла је био српски родољуб. Познат је догађај када је 1. јуна 1892. из Будимпеште возом стигао у Београд. На београдској железничкој станици дочекало га је неколико хиљада људи. Народу који га је одушевљено поздравио Тесла се обратио речима: „У мени има нешто што може бити и обмана, као што чешће бива код младих одушевљених људи, али ако будем сретан да остварим бар неке од мојих идеала, то ће бити доброчинство за цијело човјечанство. Ако се те моје наде испуне, најслађа мисао биће ми да је то дјело једног Србина. Живјело Српство!“ Тесла је студентима Велике школе у Београду сутрадан поручио: „Ја сам као што видите и чујете остао Србин и преко мора, гдје се испитивањима бавим. То исто треба да будете и ви и да својим знањем и радом подижете славу Српства у свијету.“

Тесла је волео Његошев *Горски вијенац*, српску поезију: песме Ђуре Јакшића, Војислава Илића, Јована Јовановића Змаја и других српских песника. Писао је о Косовском боју. Новчано је помагао српске добровољце из Сједињених Америчких Држава који су хитали на бојна поља где су Кра-

љевина Србија и Краљевина Црна Гора у балканским ратовима (1912–1913) и Првом светском рату (1914–1918) водиле борбу за ослобођење и уједињење српског народа. Тесла је ове младиће, који су кренули на дуг пут преко океана, пратио из њујоршке луке.

Интересантну слику о Николи Тесли током Првог светског рата дао је црногорски гуслар Петар Перуновић Перун. Овај српски родољуб из Црне Горе стигао је у Сједињене Америчке Државе са задатком да кроз гусларске струне и епску поезију мобилише што више америчких Срба за рат против аустроугарског окупатора. Перуновић је о првом сусрету с Николом Теслом 1916. оставио дирљиво сведочанство. Тесла му је казао: „Мени је драго што вас видим. За вас сам чуо веома похвално. Ви сте војник и гуслар. Ја волим гусле и народну пјесму. Имам ћирилицом штампане све народне Вукове пјесме и често прочитам по коју, колико да се освјежим народним духом и не заборавим српски језик. Гусле су ми остале у драгој успомени још док сам био дијете у Лици.“ Перуновић је затим загуслао, а потом записао: „Већ на почетку пјевања пјесме Стари Вујадин примијетио сам да сам на Теслу учинио добар утисак. У средишњим пјесмама Тесла се мало занесе, а низ образе му потекоше сузе.

Њу ејџ квазикултура
пород посмртних остатака
Николе Тесле
(фото: друштвене мреже)

Мене то још више одушеви, те сам све снажније пјевао. Послије свршене пјесме, Тесла устаде и снажно ми стеже руку.“ Тесла је тада нагласио: „Гусле су најјача сила да освоје душу Србину!“

Никола Тесла се упокојио на Божић 1943. а Митрополит загребачко-љубљански Порфирије нас је недавно подсетио да су српском научнику 12. јануара 1943. опело у Цркви Светог Јована Богослова на Менхетну служили српски протојереји Душан Шуклетовић и Милан Мрвицин. Митрополит Порфирије посебно подвлачи да је Тесла истог дана сахрањен на гробљу Фернклиф, а његово тело је према захтеву Саве Косановића, Теслиног сестрића, ексхумирано и кремирано 25. марта 1943. иако ништа не указује да је то била Теслина жеља.

Никола Тесла се, дакле, родио и упокојио као Србин православне вере. Крстили су га и опојали православни свештеници. Својим националним радом показао је да му је у грудима увек куцало родољубиво српско срце.

Сада је прилика да се вратимо чудном збивању у Музеју Николе Тесле (14. април 2015), фотографијама које су се појавиле на друштвеним мрежама и потоњим тумачењима тог догађаја. На сликама се виде троје људи који медитирају поред урне с пепелом српског научника Николе

Тесле. Реч о америчком музичару Личенсу, водитељки Радија Б92 Уни Сенић и још једној жени, а Б92 је објавио да се ради о фотографијама које су настале у оквиру фестивала „Resonate“ који је „посвећен уклањању граница између уметности, медија и технологије“. Уз једну од фотографија које се налазе на друштвеним мрежама стоји да је реч о „интервјуу“ поред Теслине урне, Б92 је објавио да је реч о „уметничком перформансу“, док је директор Музеја Николе Тесле Бранимир Јовановић изјавио да се ради о „медитацији“.

Овде не делује убедљиво ни да је реч о „интервјуу“, ни да је реч о „уметничком перформансу“, ни да је реч о „медитацији“. Делује као да се скупила група људи да би потом, претенциозно, своје фотографије позерски ставила на интернет. Такође делује да је можда неко од њих хтео да покаже како „има везу“ да америчком госту омогући да медитира поред посмртних остатака Николе Тесле. Није ваљда да су мислили како могу „спиритуално да се укаче“? Одакле им идеја да себи припишу такав значај? То су бесмислене глупости које често можемо да чујемо од следбеника њу ејџ идеја и покрета. То су заправо деривати деривата хиндуистичких и будистичких учења. Остаје нам само запрепашћење

због безобразлука који је приредио овај „интервју“, „уметнички перформанс“ или „медитација“ и непримереног односа према историјској личности Николе Тесле. Реч је и о увреди јавности и здраве памети јер тешко ко тај догађај може да тумачи другачије осим као позерску квазикултуру. Како је Музеј Николе Тесле могао да дозволи да се тако нешто догоди поред посмртних остатака српског научника?

Овај догађај, наравно, још једном поставља данас кључно питање на које ћемо, ваљда, ускоро добити одговор – где треба да почивају посмртни остаци Николе Тесле? Српска Православна Црква, Влада Републике Србије и град Београд потписали су 28. фебруара 2014. споразум којим је предвиђено да се урна с посмртним остацима српског научника Николе Тесле премести из Музеја Николе Тесле на врачарски плато, у порту Храма Светог Саве у Београду. Очекује се да урна буде положена испод споменика Николи Тесли који ће красити врачарски плато заједно са споменицима Светом Сави и Карађорђу Петровићу. Нема разлога да се одуговлачи са реализацијом овог споразума. Никола Тесла треба достојанствено да почива у порти Храма Светог Саве где ће бити заштићен од њу ејџ квазикултуре.

Свети оче Севастијане, моли се Господу
да нам дарује Царство Небеско коме нема краја

Свети Севастијан, мисионар Америке

Приредио монах Игњатије Марковић

Свест о просветитељско-апостолској светости Севастијана Дабовића и Мардарија Ускоковића већ је увелико развијена: посебно у парохијским црквама и манастирима, молитвеним домовима и аскитиријама. Поштовање њих двојице као Божијих угодника и апостолских просветитеља, проширено је и међу православним Американцима, који Севастијана доживљавају као „свога“. О томе сведочи не мали број икона. Православна Црква у Америци (ОСА) је већ одлучила да Севастијана Дабовића „канонизује“ и то врло скоро, о чему смо сазнали лично и у више наврата од предстојатеља те Цркве.

Пре шест година прослављен је повратак Архимандрита Севастијана Дабовића у западну Америку. Земни остаци првог америчког православног свештеника, апостола и мисионара, рођеног далеке 1863. године у Сан Франциску а преминулог 30. новембра

и сахрањеног у Жичи 1940, пренети су у Џексон, у Калифорнију, током лета 2007. године. По доласку, били су похрањени на српском православном гробљу у Џексону, крај прве српске православне цркве у Америци, коју је он основао 1892. године. Том приликом, у Џексону се окупио велики број православних верника који су учествовали у литургијском слављу предвођеном од шесторице православних Архијереја (из Америке, Србије, Бугарске, Аустралије, Русије). У Западноамеричкој епархији је већ установљен годишњи спомен о. Севастијану, а није мали број православних побожних свештенослужитеља који Севастијана спомињу као светог у литургијском отпуста, прибројавајући га међу свете просветитеље америчке земље, попут Аљаских Светих, Тихона, Германа, Јувеналија Рафаила Бруклинског, Петра Алеутског, Јована Санфранциског,

Николаја Жичког, Варнаве Исповедника (Настића) и др.

Када је 1940. године вршио опело Севастијану Дабовићу у манастиру Жича, Св. Николај Жички је, између осталог, рекао: „Свети Севастијан, мисионар Америке.“

Архимандрит Севастијан је широм Америке познат по свом неуморном и плодном мисионарско-апостолском раду, проповедима на енглеском, српском и руском језику и неколико књига ради мисије (на енглеском). Саградивши први српски православни храм у Америци, отац Севастијан је себе уградио у темеље православља на америчком тлу. Најновије житије (полуагиографски спис јеромонаха Дамаскина Платинског, на енглеском и српском), сведочи о његовом изузетном подвигу.

Отац Севастијан је, такође, предузео мисионарска путовања до Православне мисије у Јапану, која га је дуго занимала и инспирисала. Св. Николај Жички је за-

бележио да је отац Себастијан током свог живота прешао Атлантук 15 и Тихи океан 9 пута.

У ликовима Епископа Мардарија Ускоковића, првог српског Епископа на америчком континенту, и о. Севастијана Дабовића, првог православног свештеника рођеног у Америци, на најлепши начин је заправо овенчано дубоко саборно стремљење наших предака досељених у Нови свет.

Уврштење у Календар Светих двојице Срба, Епископа Мардарија Либертивилског (Ускоковића), и Архимандрита Севастијана (Дабовића) представља препознавање њиховог прослављења од Господа. То је истовремено и испуњење дуга према наслеђу ових апостолских просветитеља.

Кондак Св. Севастијану:

Рођен у Сан Франциску, / васпитан у православној Русији / огњени проповедник Речи Христове међ' народима Америке / градитељ многих парохија / беспопштедни мисионар / сиромашан телом, а богат Духом / говорећи Истину у љубави, Севастијане Цексонски и Свеамерички Апостоле, моли да се спасе род наш православни!

Обрадовани Твојим јављањем у светости молимо Ти се (други кондак Светом Севастијану Цексонском, глас 4):

Свети оче наш Севастијане, апостоле и просветитељу Америке: Био си први рођени у Америци који је постао свештеник, И пропутовао целу земљу проповедајући Истину и љубав, Утврђујући мноштво душа у православној вери, И подижући многе цркве у славу Божију, Моли се сада Господу Којем си служио свим срцем, Да нам дарује твоју последњу изговорену жељу: Небеско Царство коме нема краја.

У Архиепископији београдско-карловачкој

Заветна традиција

Овогодишња заветна литија у Реснику, по традицији, формирала се у поподневним часовима прве суботе по Духовима, код Часног крста у Реснику. Литија је прошла улицама Подавалском и Славка Миљковића, и на позив Црквене општине Ресник, завршила свој пут у Основној школи „Коста Абрашевић“, где су их сачekali вероучитељи ове школе.

Литију су предводили јереји Александар Милутиновић, Невенко Сукур и Милош Шаренац, протођакони Радомир Ракић и Љубомир Ранковић, и други.

Многобројни верни, званице и гости из јавног и политичког живота града Београда, дали су овом молитвеном окупљању изузетну лепоту. Посебну

радост заветном сабрању свих мештана, ове године, допринела је и чињеница да се на ободу овог београдског приградског насеља гради први, у Архиепископији београдско-карловачкој, храм који је посвећен Светом Владици Николају Охридском и Жичком. У току су и завршни радови на парохијском дому, чија ће капела, по благослову Његове Светости Патријарха српског Иринеја, бити посвећена Светом Ави Јустину Ђелијском.

Те суботње предвечери, по завршетку литије, протођакон Љубомир Ранковић, уз надахнуту беседу, представио је окупљенима у школи монографију о Светом Владици Николају коју је приредио у издању „Гласа Цркве“ из Шапца. О. С. ❧

Традиционалне и либералне вредности у савременом друштву

– Ставови Првојерарха Руске Цркве –
(други део)

Митрополит волоколамски Иларион (Алфејев)

(Превод са руској др Ксенија Кончаревих)

Лажна представа о слободи и могућностима човека садржана у погледима епохе просветитељства и развијенијој материјалистичкој философији 19. века нашла се у основи неколиких обухватних друштвено-политичких пројеката који су човечанство стајали веома скупо.

Први такав пројекат била је Француска револуција, која је представљала непосредно оваплоћење учења просветитеља, од којих је револуција наследила не само идеале слободе, једнакости и братства него и негативан однос према религији. Просветитељство је хришћанству бацило интелектуални изазов, а револуција је покушала да га физички уништи. „Волтер је своја писма редовно завршавао реченицом: ‘Згазите те гадове!’, имајући у виду Цркву. Дидро је изјавио: ‘Човечанство се неће ослободити док последњи краљ не буде удављен цревима последњег преосталог попа’. Русо је додао: ‘Човек се родио слободан, али данас је у оковима’. Француска је озбиљно схватила позиве ових пискарала. Монархија је доживела крах. Луј XVI, Марија Антоанета и француски аристократи били су послати на гилотину. Цркви је одузета и

похарана имовина. Разум је тријумфовао над вером и довео до септембарске кланице, до терора, до Робеспјера и диктатуре, до Бонапарте и империје, као и до паневропског рата који је трајао четврт века и из кога је Француска изашла немоћна и раскомадана.“

Оваква радикална оцена револуционарних догађаја у Француској 18. века припада конзервативном америчком политичару: њу, несумњиво, не прихватају у самој Француској, где се заузеће Бастиље и даље слави као државни празник. Међутим, не може се негирати историјска чињеница да револуција није довела ни до слободе од окова о којој су сањали просветитељи, ни до једнакости, ни до братства, а људско достојанство, о коме се толико говорило у епоси просветитељства, било је сурово погажено репресалијама и гилотином.

Други велики друштвено-политички пројекат овакве врсте била је руска револуција. Њену основу представљао је немачки материјализам, који је својим пореклом повезан са просветитељством и Француском револуцијом: он је пред светски пролетаријат поставио задатак изградње бескласног друштва у коме је искључена

експлоатација човека од стране човека. Пут за достизање таквог друштва, по Марксу, јесте социјалистичка револуција, која мора да се догоди у свим цивилизованим земљама истовремено, и која мора најпре довести до свргавања постојећег режима и успостављања диктатуре пролетаријата, а затим до изградње универзалне бездржавне структуре која се назива комунизмом. Места за веру, коју је Маркс називао опијумом за народ, у таквој структури, разуме се, није било. Социјалистичка револуција се заиста догодила, али не у свим земљама истовремено него у једној, и она, као што је познато, није довела до изградње комунизма, него до десетина милиона жртава и вишедеценијског суровог терора.

Трећи друштвено-политички пројекат који је неопходно споменути у контексту теме која нас занима постао је немачки националсоцијализам. Његова идеолошка платформа била је формирана под утицајем Ничеовог учења о смрти Бога. На месту „убијеног“ Бога у том систему морао се наћи човек. Као и ничеанство, и хитлеризам је био дубоко антихришћански по својој суштини. У Хитлерове планове улазило је стварање нове ре-

лигије у којој би раса и крв били прокламовани за највишу вредност. Још 1933. године он је говорио о својој тежњи да „искорени хришћанство у Немачкој, да га у потпуности истреби, до најмањих изданака“, заменивши га вером у „бога природе, бога сопственог народа, бога сопствене судбине и сопствене крви“. „Не треба више расуђивати: Стари Завет, Нови Завет или чак просто Христове речи... Све је то једна иста жидовска обмана. Све је то једно исто, и то нас неће учинити слободним“ – говорио је Хитлер. Нацисти нису имали времена за потпуно искорењивање хришћанства, за стварање нове религије и њено укоренивање у масу. Међутим, 12 година њихове владавине у Немачкој било је довољно да се започне светски рат, да се униште десетине милиона људи и да се почине злочини без преседана у људској историји.

Нема сумње, реч је о три друштвено-политичка пројекта веома различита по својој идеологији. Међутим, ти пројекти обједињени су многим заједничким чиниоцима. Прво, они су полазили од, с тачке гледишта хришћанства погрешних, антрополошких претпоставки и изопачених представа о слободи и достојанству човека. Друго, они су оповргли традиционалну скалу вредности и заменили је одређеним утопистичким идејама. Треће, они су били покретани радикалном, ирационалном, животињском мржњом према хришћанству. Резултат је био тај да су се сва три пројекта показала катастрофална за човечанство и да су му донела невоље чије мере се не могу утврдити.

Разуме се, савремени секуларни хуманистички пројекат веома се разликује од поменутих. Данашњег хуманисту, нема сумње, дубоко би

увредило поређење са националсоцијализмом и комунизмом. Хуманизам из друге половине 20. века. који је нашао одраза у Универзалној декларацији о људским правима, настао је као реакција на „варварске чинове који дубоко погађају савест човечанства“, односно на фашистичке злочине. Међутим, хуманисти не желе да увиде везу између тих злочина и антропо-

лошких теорија које су поникле у безбоштвом отрованим умовима француских просветитеља 18. века, а које су развили материјалисти из 19. века. Хуманисти одбијају да признају да управо „хуманизација“ морала посредством одбацивања духовних норми представља основни узрок зверстава – најпре француских револуционара, а затим и комуниста и нациста.

Савремени хуманисти не одбацују генетску везу свога погледа на свет са философијом просветитељства, нити повезаност својих социо-политичких погледа са Француском револуцијом. Према томе, они не одбацују ни антропо-

лошка гледишта просветитеља, ни оне последице до којих су та гледишта довела у историји. Савремени хуманисти нису се ограђивали ни од антихришћанског патоса представника просветитељства. Напротив, они и даље инсистирају на инкомпатибилности хришћанства са прогресом, вере са разумом, религије са науком: „Вера у Бога који чује молитве, који је, како се претпоставља, жив и стара се о људима... недоказива је и изашла је из моде“, прокламују аутори Хуманистичког манифеста из 1973. године.“ „Обећа-

ња о бесмртном спасењу и страх од вечне казне подједнако су илузорни и штетни. Они одвлаче људе од савремених проблема, од самореализације и од борбе за социјалну правду... Традиционалне религије представљају... препреку прогресу.“

Историја човечанства више пута је убедљиво показала утопистички и погубни карактер хуманистичких теорија саграђених на изопаченој антрополошкој парадигми, на одбацивању традиционалних вредности, духовних идеала и на гажењу богоустановљених моралних норми. Међутим, све донедавно овакве теорије могле су се реализовати у пракси само у неким појединачно узетим земљама. Данас се човечанству намеће идеја „планетарног хуманизма“, опасна по томе што претендује на светску доминацију, прокламујући себе као норму коју морају прихватити и усвојити сви људи независно од свог националног, културног или цивилизацијског идентитета. Имплементирање идеологије секуларног хуманизма на планетарном нивоу може довести до грандиозног колапса, али више не у размерама једне или неколико земаља него у светским размерама.

Вратимо се, међутим, на чланак Патријарха Кирила „Норма вере као норма живљења“. Указавши на кардиналне разлике између две антропологије – хришћанске и оне која се формирала у философији епохе просветитељства, Патријарх наставља своју анализу либералног модела друштвеног уређења. Концепција либерализма, како он показује, „заснива се на идеји ослобођења људске личности од свега што она поима као ограничење своје воље и њених права. Либерални стандард полази од презумпције слободе индивидуе као циља и средства људског постојања, као и од афирмације апсолутне вредности личности“. Међутим, с хришћанске тачке гледишта, „истинску слободу човек задобија у складу са ослобођењем од греха, од мрачне власти инстинкта и злог начела које се над њим надвија. Слобода је човеку дарована како би он имао могућност да самостално начини избор у корист свесног потчињавања себе апсолутној и спасоносној вољи Божијој“.

Из савременог либералног вокабулара појам греха одавно је ишчезао. „Либерална идеја не позива на ослобођење од греха, јер ни сам појам греха у либерализму није присутан. Греховне манифестације сматрају се допустивим уколико нису у колизији са законом и не нарушавају слободе другог човека. Либерална доктрина садржи идеју ослобођења греховне индивидуе, па према томе и ослобођење потенцијала греха у људској личности. Слободни човек има пуно право да одбаци све што га окива и што представља баријеру у афирмацији његовог греховног ја. Све је то унутрашња ствар суверене аутономне личности која не зависи ни од кога изузев себе. У том свом аспекту либерална идеја дијаметрално је супротстављена хришћанству. Нећемо се огрешити о истину уколико је окарактеришемо као антихришћанску.“ Овако радикално супротстављање хришћанства и либерализма може се неком учинити неоснованим. Међутим, овде треба констатовати да читав низ савремених политиколога, историчара

и философа заснива своје теорије на представи о либерализму као о начину мишљења и начину живота који треба да замени управо традиционални духовни начин живота и мишљења. Типични представник оваквог мишљења јесте амерички научник Френсис Фукујама, чија је историософија заснована на Хегеловом учењу о крају историје и ничеанској идеји „последњег човека“. Сматрајући да либерални поглед на свет нема алтернативу, Фукујама стоји на становишту да је могуће игнорисати изазове либерализму „који долазе од свакојаким ђакнутих месџа“ (819), односно који долазе од представника традиционалних религија. Фукујама религију сматра препреком свеопштем тријумфу демократског либерализма и изградњи светске државе без граница. Најприхватљивијим за овакву државу Фукујама сматра духовно-морални релативизам, који се успешно имплементира кроз систем образовања већине западних земаља.

Фукујама са нескривеним задовољством пише да је „либерализам укротио религију у Европи... Религија је измештена у сферу приватног живота – она је, чини се, мање-више заувек прогнана из политичког живота Европљана“. Фукујама сматра да „веровања данас више раздвајају него што спајају људе, зато што има сувише алтернатива. Наравно, човек може ступити у једну од многих ужих заједница верника, али те заједнице тешко да ће се преплитати са његовим кругом општења на послу или у месту становања. А када вера постане неповољна – уколико родитељи лише верника материјалне подршке или се испостави да групу спушта своју шапу у касу, вера ће просто проћи, као и сваки стадијум у развоју адолесцента“.

Реалност, међутим, сведочи да за милионе људи на земаљској кугли вера није просто фаза у сазревању нити нешто што је мотивисано родитељском вољом или поукама групе, него је то ствар свесног избора који одређује њихов животни став. За те људе уопште није свеједно да ли су хришћани или муслимани, протестанти, православни или като-

лици. Многи од њих нису спремни само на то „да ризикују живот ради великог циља“, него, ако је потребно, да и дају живот за своју веру, као што се то догодило десетинама хиљада мученика и исповедника вере у Русији током 20. века. Њихов подвиг, као и духовна обнова током последњих петнаестак година у Русији и другим земљама Источне Европе, која се по својим размерама може сматрати јединственом, сведоче о томе да духовна етапа у развоју човечанства уопште није завршена и да је вера кадра и у наше дане, као и столећима уназад, надахњивати људе на велика прегнућа.

Експлозивност данашње међуцивилизацијске ситуације у значајној мери условљена је тиме што западна либерална хуманистичка идеологија, полазећи од представа о властитој универзалности, себе намеће људима који су васпитани у другачијим духовно-моралним традицијама и имају другачије вредносне оријентире. Такви људи у тоталном диктату западне идеологије виде претњу свом идентитету. Снажно изражена антирелигијска обојеност савременог либералног хуманизма изазива неприхватање и анимозитет оних који норму вере прихватају као норму живљења, односно оних чије је понашање верски мотивисано и чији се духовни живот заснива на религијском искуству. У овом случају није реч само о појединцима за које је вера ствар њиховог сопственог избора него и о читавим нацијама, културама и цивилизацијама формираним под утицајем верског фактора. Управо на међунационалном, међукултурном, међуцивилизацијском нивоу супротстављање између секуларизма и религије може прерасти у отворен конфликт.

Постоји неколико модела понашања који се формирају као одговор на изазов тоталитарног либерализма наметаног од стране западне цивилизације. Први од њих Патријарх Кирил назива „изолационистичким моделом“: „Његове присталице нуде да се кроз широке капије уђе у уски национални и верски гето, где се може затворити од спољашњег не-

пријатеља и живети држећи до свог идентитета, чувајући се на све могуће начине од погубних туђих утицаја у свету промена. То гледиште присутно је како у неким политичким круговима, тако и у одређеном делу наше црквене јавности. Међутим, поставља се питање: може ли изолационизам бити ефикасан и виталан у условима отвореног и интерактивног света који је ступио у епоху научне, информационе, комуникационе, па чак и политичке интеграције? Могуће је вештачки оделити од спољног света незнатну групу људи негде у пустињи или у тајги, али чак ни старообредницима који су се у Сибиру спасавали од овога света током многих деценија није пошло за руком да очувају ни своју самоћу, ни сам живот. Али да ли је могуће у изолацију, у својеврсно затворништво упутити велику Цркву и велику земљу? Зар не би овакав избор значео одрицање од мисије сведочења истине пред лицем читавог света – мисије коју је Цркви завештао Сам Христос Спаситељ?“

Други модел понашања састоји се у томе „да се преузме либерални цивилизацијски модел у оном виду у ком се он формирао до данас на Западу и да се он механички пренесе на руско тле, те да се, уколико је потребно, и силом укорени у животу народа. За разлику од аналогних покушаја у прошлости, данас није неопходно употребити присилу државе и њених институција. Потпуно је довољно искористити моћ средстава јавног информисања, моћ реклама, потенцијале система образовања и тако даље. Разуме се, при томе се има у виду да је национална културно-историјска традиција превазиђена, да само универзалне људске вредности имају право на постојање, да је унификација света неизоставни услов његове интеграције. Нема никакве сумње да ће се православни и у овом случају наћи у духовном резервату. Додуше, у првом сценарију овакав исход се поима као добровољни избор, док ће овде изолација постати казна за одбија-

ње да се право свог духовног првородства замени за чинију сочива постиндустријске цивилизације.“

Какав модел понашања и друштвеног устројства предлаже Патријарх за Русију? Онај који би „могао довести до интеракције либералних и традиционалних идеја и вредности“. Такав задатак „веома је сложен и изискује од обеју страна узајамно разумевање и усаглашено деловање“. У обликовању овог модела могу узети учешћа не само православни, него и представници других традиционал-

Какав модел понашања и друштвеног устројства предлаже Патријарх за Русију? Онај који би „могао довести до интеракције либералних и традиционалних идеја и вредности“.

них религија, као и све здраве снаге људског друштва. При томе мора постојати разумевање чињенице да је „постојање либералних институција у економији, политици, социјалном животу и међудржавним односима прихватљиво, сврсисходно и морално оправдано искључиво у случају када се истовремено не намеће принцип философског либерализма у примени на личност и међуљудске односе. Међутим, ако се либерална идеологија користи као иницијална каписла за ослобођење и укидање свих ограничења на погубне жеље, ако се њоме провоцира експлозија телесног начела, а у темељ свега поставља људски егоизам, ако либералне институције служе легитимизацији права на грех, онда се друштво које је лишено представе о норми живљења неизбежно осуђује на духовну деградацију, постајући арена дивљања мрачних страсти. Осим тога, пред офанзивом разбрушеног и тријумфалног греха друштво које прихвата овакав систем вредности пре или касније биће осуђено на пропаст. Ако не желимо овако нешто, онда се либералне вредности у политици, економији, социјалном животу морају разматрати као допустиве једино под условом радикалног одбијања афирмисања принципа либералне аксиологије у примени на људску личност“.

Здрав баланс између традиционалних и либералних вредности, по мишљењу Патријарха Кирила, достићи ће се у случају ако се либералној идеји, која је данас постављена у основу државно-друштвеног модела развоја земље, супротстави „политика афирмисања система за Русију традиционалних вредности у сфери васпитања, образовања и обликовања интерперсоналних односа“. Од тога да ли ће се то моћи учинити зависи у коначном исходу „да ли ће се у веку који долази сачувати наша национална цивилизација, хоће ли она наћи место у светској заједници нација и хоћемо ли опстати као православни народ“.

У два размотрена чланка Патријарх Кирил формулисао је идејну концепцију која се нашла у основи његових бројних каснијих публикација. Патријарх наглашава да је православна цивилизација кадра да одговори на изазов секуларног хуманизма, али зарад тога неопходно је постићи консолидацију снага читавог православног света. Овде није реч о томе да се испровоцира наредна епизода „конфликта цивилизација“. Напротив, реч је о неопходности дијалога између различитих цивилизацијских стандарда. „Православље, како раније тако и данас, обједињава земље источнохришћанске цивилизације. Јединство вере стоји изнад националних различитости и државних граница. Православни народи поседују заједничко духовно наслеђе и слично историјско искуство. У епоси наметања тоталне унификације очување цивилизацијског наслеђа православне традиције постаје актуелан, веома животан задатак. Уверен сам да морамо заједно дати достојан одговор на изазов секуларизације, на покушаје изградње униполарног света, заснованог на доминацији само једног цивилизацијског модела. Неопходно је консолидовати напоре православног света у духовно-културној, спољно-политичкој, економској сфери – не ради супротстављања осталим цивилизацијама, него ради интеракције са њима.“

– Како нас је видео и заволео Швајцарац Рајс (34. део) –

Родитељска брига о сваком војнику: војвода Степа Степановић
(извор: Википедија)

Писма пуна топлине

Антоније Ђурић

– Писмо српском краљу –

Пољубац француског дечака

Маргарита Лопез, 12-годишња ученица, са још 25 потписа, послала је својим вршњакињама у Србији ово писмо:

„Мале српске пријатељице, још пре неколико дана ми нисмо много знале о вашој земљи. Али, од 26. марта, захваљујући предавању наше учитељице о Србији и њеном народу, све наше симпатије полетеле су к вама, мале другарице српске, и ми

се нисмо могле одупрети задовољству да вам их изразимо. Да, знајте да смо с болом слушале историју ваше дуге борбе против варварских нападача; да смо се радовале вашем славном успеху и да смо врло горде што знамо да ће наша отаџбина бити увек верна савезница ваше земље.

Из свег срца певаћемо, мислећи на вас, вашу лепу химну надџа, и сложено узвикујемо: Живела херојска Србија! Слава њеном краљу! Срећа њеном народу!

Примите, мале пријатељице, велики пољубац који вам шаљу мале Францускиње, ученице као и ви.“

Седмогодишњи Шарл Колен упутио је писмо на адресу старог краља Петра:

„Господару Краљу,

наша учитељица показала нам је вашу слику и рекла нам да су српске маме врло несрећне, и ми смо онда дали марјаше из наших шпаркаса, и како сам ја први ђак у нашој малој школи учитељица је рекла да вам ја пишем, и ја вас љубим много, а тако исто и сву малу децу из Србије.“

– наставиће се –

Сведочења доктора Рајса

Поглед Војводе Степе

У могленим планинама на Солунском фронту доктор Рајс је затекао прослављеног војводу Степу Степановића. Ту је био штаб Друге српске армије. Ордонанси долазе и одлазе, правећи се да не виде крепког старца који ради за сеоским столом намештеним у хладовини. На њему је униформа избледела од честог прања, пола војничког и пола грађанског кроја. На глави му енглески качкет, стар и извештан. Мален, дежмекаст, са кратко ошишаном косом. Личи на паланчанина – сељака... Има беле бркове. Кад скине цвикер, живе, јасне и лепе очи обасјавају лице овог старца.

„То је војвода Степа Степановић, српски војсковођа, обожаван и поштован од целе војске краља Петра. Он је мање познат у иностранству, јер је сувише скроман. Ратни дописници, ови велики ковачи славе, ретко му се приближавају јер више воле друштво других, такође бриљантних, али разговорљивијих шефова. Али сви они су упућени у војну и стратегијску историју балканских ратова, знају какву је огромну улогу у њима играо војвода Степа.

У овом рату виђамо га увек тамо где је посао најмучнији; он је извојевао одсудне победе на Јадру и Церу и касније над Поћорековом војском. На Солунском фронту поверен му је мучан и неблагоприятан задатак: да брани фронт Моглени и да напада, ако је могуће, из равнице непријатеља који је укопан на тешко приступачним планинама, чији су врхови више од 2.000 метара. Стари ратник се дао на посао...

Поред свих доминирајућих положаја Бугара, његове храбре трупе су већ на Котки, на 1.850 метара висине. Он се нада да ће ових дана пасти Добро Поље и с њим цела линија бугарско-немачке одбране до Прилепа, а можда и даље до Бабуне. Свакако, то неће бити лако. Последња српска омладина још једном ће дати жртве на овим кршевитим висовима или у оним шумама у које око авијатичара, овог тако драгоценог помагача команде, не продира. Али, она ће извршити пробој као што је то учинила на Кајмакчалану. Степа Степановић верује у победу оних који се боре за своју слободу и своје право и њему се хита да се што пре врати у своју земљу.

Такав је овај вредни војник, али он и као човек није мање интересантан. Војвода је сељачко дете, рођен је у околини Београда, на брговима Торлака и његово је срце остало у родном месту. Као и сви Срби од вредности, он је с правом горд што је син оних сељака чији су подвизи задивили свет и који су извршили оно нечувено повлачење преко Албаније.

Војвода Степа је осамљеник. Воли да буде сам и да ради на ваздуху. Први пут кад сам га видео, у октобру 1914. године у Липолисту, у Мачви, био се 'укопао' у неку врсту 'блокхауса', направљеног од сандука за муницију и без крова. Радио је под дрвећем, седећи на једној столици на склапање коју су направили довитљиви војници. Његови официри долазе код њега само кад је то апсолутно потребно.

Али, ово одвајање војводе од његових трупа само је привидно. У својим самотним шетњама, он посећује све и види све. Он уме са неколико кратких речи да осоколи 'своје војнике'. Јер војници су његови. Он живи само за њих. Само зато да би се они могли ускоро вратити у своје мале, беле кућице, овај старац жртвује своје здравље и своје последње године на незавидном фронту јужне Македоније.

Степа Степановић је посветио свој живот војничком позиву и својој драгој отаџбини. Он презире почести. Кад заврши посао, одлази пешице, лаганим корацима, да баца још један поглед на све оно што од њега зависи.

Видео сам га где пролази сеоским сокачима. Турска деца, која говоре само словенски, и која су плава као Енглези, играју се у потоку. Војвода се зауставља: 'Како се зовеш?' – пита он. 'Ахмет Реџеп', одговара дете, поздрављајући га по војнички. Маршал се осмехује, помилује румене образе малишана и одлази, мишљен, својим лаганим корацима. Његове плаве очи гледају жарко вечерње небо. Он мисли на сву децу која су остала тамо доле и од којих многа нису више у животу. Један војник тридесетих година пролази и поздравља га. Шеф скида своју шапку на грађански начин и гледа га разнеженим погледом. 'И ти си оставио децу у рамама освајача. Јадни човече, да ли ћеш их видети?' – као да каже његов поглед."

– Пре сто година –

Утамничена земља

Живораг Јанковић

„За српство у Босни и Херцеговини могло би се рећи да је оно у рату претрпело врло тешка гођења, и то као народна целина, те да је као такво било изложено делимичном уништавању (што значи да је према њему био извршен међународни деликт назван касније после Другог светског рата „геноцидом“)“ (Д. Јанковић 1973).

Хапшења угледних Срба су почела одмах по атентату, а пре објаве мобилизације. Моћна шпијунажа којом се Беч увек могао „поносити“ даје довољно сигурних вести. Затим, већина Срба своја убеђења и не крије! Требало је само „бележити“. Потом и „сведока“ има у изобиљу. „Јозо дода у полицији да сам ја казао: ‘Нека су га убили, мајку му шокачку, живио краљ Петар, живила Србија!’ и зато мене стрпају и дотерају овде.“ „Пре рата рече... један официр: ‘Чујеш попе, кад прва пушка пукне, оде твоја глава!’ Одговор је био: ‘Нека она пукне па нека иде глава’“. „Његова два сина у поворци с њиме одведена су у Арад, те је један умро а други изгубљен. Помреше му и остала три сина и једна сестра а један син остао болестан, иметак сав разграбљен“. Од Срба отета, а кроз геноцид на другој страни „стечена“ имовина, остаје увек у сенци људских жртава, а није неважна у сфери ратних губитака. „За време интернације умре му четири деце, а жена му дубоко потресена учини самоубиство“. „Одмах ту испод брега лежало је некад село Кључ. Неколико зидина још подсећају на попову кућу. Ту је становао са две лепе ћерке; али све троје већ је давно отпремљено на онај свет“ (тако пишу бечке новине). „У грдној суданији целих маса и целих покрајина испољила се више него игде аустро-угарска намера да потпуно угуше српску отпорну снагу.“ „Јунак буди и почуј ме што ћу ти

рећи... Дошао сам из војног хапса. Тамо су ти поодавно отац, мајка и старији брат! Не бој се. Бог ће опет добро дати!“ „Било је примера да се прекине коноп на вешалима, осуђенику кажу да ће бити ослобођен само ако викне да живи аустријски цар – а осуђеник видећи страшну уру пред очима виче: ‘Живио краљ Петар!’ и гине.“

Често помињани Владимир Ћоровић, због заслуге за састављање *Црне књиге* раније је у пресуди на бањалучком процесу приказан на посебан начин. За грех му се узима што је ожењен „сестром познатог др Јована Скерлића“, а потом да „оптуженик јасно показује ставиште да сматра Српски народ Босне и Херцеговине као део Српског народа Краљевине Србије“, изводећи отуда закључак „да му је Петар Карађорђевић краљ, Србијанска армија његова“.

Глад је свуда, а цела област постаје тамница, којој не требају зидови, где „шуцкори“ имају улогу тамничких чувара без страха од бежања. Бежати се нема куда.

Дотле се на сваки начин и званично и незванично у целој области затире помен српског имена. Сад су сви осумњичени „српске православне вере“. „Нисмо се борили за назив ‘српска религија’, него ‘српско-православна’ против назива ‘грчко-источна’.“

„У небројеним написима франковачких и немачких листова првих година рата осећала се она

бесна мржња. Ту су написи као: ‘Als die Serben in Bosnien waren’; ‘Чисти се, чисти од ришћанчади’, ‘тамо њихове цркве’...“

У низу места где се чине злодела над Србима налази се и Сребреница. „Ту су мађарски војници плаћкали српске радње и куће често у по бела дана и не без знања претпостављених. ... Студент родом из Брчког отишао је као српски добровољац и у једној бици био рањен и заробљен. Њега су жива спалили у Сребреници... Спаљивања је код Аустријанаца било и иначе... Кад је избио рат дигли су у Сребреничком котару сво становништво да врши помоћне послове за војску, па нису биле поштеђене ни трудне жене а све су узимали онако како су их где затицали не давши им да се обуку...“ У логор Шопроњек је „из саме Сребренице и најближе околине одведено 36 особа, међу њима и 20 жена.“

Године 1915. бањалучки Епископ Василије моли 19. јануара/1. фебруара: „Да се утаочени и затворени српски православни свештеници наше епархије пусте на слободу...“ Саркотић, као наследник пензионисаног Поћорека, поручује: „Свештенство позвано да негује душу народа отровало је ту душу а учитељство коме је било поверено васпитање духа је тај дух... (они) су главни кривци који су народ завели – свештеници и учитељи.“ По Саркотићу, Срби би били дужни да се поистовете са Бечом. Шта

није у корист Беча то је по њему издаја. Ма како комично изгледало, Саркотић је први који поздравља настанак нове државе и наводно жели јој срећу: „Признајем Југославију и желим њој, и Босни и Херцеговини у њој, најсјајнији развитак.“

Особеност ове године чине и четири „ђачка процеса“: марта месеца бањалучки, у мају сарајевски за ђаке из Мостара, у јуну травнички за ђаке из Сарајева, у септембру бихаћки за ђаке из Тузле.

Тадашње бечке новине су претеча данашњег Си-Ен-Ена: „Ко ће уосталом у Бечу да тражи оригинални број сарајевског листа и да се уверава је ли истинита она опасна оптужба коју баца на босанске Србе један велики лист као ‘Н. Сл. Преса!': ‘Тужна слава Србинова – Шта? Још хоће свиње да славе? Нема више Србије, нема Срба ни славе... шта хоћете да славите, одмах рибати и кречити!’“

На основу богатог искуства стеченог током рата уочава се да постоје два типа јунаштва у ропству – град „избија одједном у облику смелог геста...“; село: „мрко ћутање и ледан поглед потонуо у се... стиснути зуба, без протеста“.

Посебну црту тежине општер стања у Арадском логору даје чињеница да је међу заточенима било и 86 свештеника, па опет нико од умрлих због изричите забране није могао бити опојан по црквеном чину, нити су сами свештеници могли бити опојани.

Док је 1915. за становнике Краљевине Србије привид мира, ван граница српске државе за Србе нема промене нити олакшања патњама. Понешто се о томе зна и по аустријским затворима: „То ће трајати само још кратко време. Аустријанци су побеђени и Србија је већ слободна.“

За јасна злодела шуцкора њима се само понекад суди, и то се ради на „смешан“ начин тако да се она правдају, а жртве вређају „чињеница да су комите доиста упале у земљу и у завичају оптужених вршили многобројне грозоте оправ-

дава њихову узбуђеност, у коју су дошли, када су угледали њима сумњивог Србина који се упутио у њихово село“.

Цео овај посао везан је за рад два брата Ђоровића – Светозара (1875–1919) и Владимира (1885–1941). Млађи брат, Владимир, својим невеликим али незаменљивим делом *Црна књија* (1920) успева да од заборавља отргне мали део српског страдања. Без тог дела о овој тематици знало би се мало.

Перо Слијепчевић је човек сличне судбине и дао је највеће признање труду В. Ђоровића кад каже да је већ тада то најбољи извор: „Највише података изнео је др В. Ђоровић у својој *Црној књизи*, Сарајево и Београд 1920 године по изворима сваке врсте.“ Потпуности ради, треба рећи да је остало незабележено вишеструко више него што се у тој брзо рађеној књизи налази.

Познати писац и старији брат Светозар је својом приповетком *Брђани*, писаном на болесничкој постељи крајем живота 1919, наговестио да ће злочини шуцкора остати некажњени. „Они су (Суљага Челебић и Ибро Дурутовић) крвници Симатови... А ти треба да Симата осветиш... Нико други...“ На ово следе речи сина и брата које уцвељену душу не могу да разгале: „Симата ће осветити закон... Закони ће судити свакоме. У српској је држави тако...“ На ово се надовезују речи П. Слијепчевића: „Хтели су нас уништити, али ми о томе немамо података; ето то би се пре свега другог могло рећи... На нашу срамоту, тај материјал се није нигде прибрао научно проверен. Поред толико патриотских организација и толике граје, кроз десет година о нашем мучеништву...“ Ни самом Слијепчевићу већ десет година касније није јасно зашто су тако масовни злочини према Србима остали некажњени. И њему је остало само да претпоставља: „Један од разлога за тај пропуст можда је био код оних који су били на врховима – то да се не дира у старе ране, жеља за слоготом племенском.“

– Како се зовете? – запитав га је председник.

– Изет Телелбашић, умрлог Суљаге! – одговорио је Изет гласно.

– Које сте вјероисповијести? – Исламске!

– Народности?

– Српске! – одјекнуо је савом глас Изетов.

Председник га је гледао с неверицом, дебели Либлајн замумљао је и сагнуо се преко стола да боље види тог дрског младића...

– Нисте ме добро разумјели! Питао сам Вас које сте народности! – рекао је председник строго.

– Србин сам! Српске сам народности! Већ сам то рекао! – одговорио је Изет још гласније.

– Како долазите до тога да сте Србин?

– Од мене се захтијева да кажем истину, па то и чиним!

– Откада се сматрате за Србина? – питао је председник даље.

– Какво је то питање? – чудио се Изет, машући рукама. – Србин сам од рођења. Као такав сам се родио и у кући васпитао! (...)

– Ко вам је још давао те проклету књигу? Одговарајте јасније!

– Ја одговарам јасно и истинито! Књиге ми је давао и мој пријатељ Васо Чубриловић!

– Атентатор?

– Да!

– Удрите га! Убијте издајницу царевине! – повикао је неко међу публиком...

За „пилеће памћење“ Срба било је довољно да прође само неколико деценија да би за потомке оваква сцена могла бити једино плод богате маште. Тако се десило стога што су српски одређени муслимани систематски уништавани (Јездимир Дангић, *Из тамнице*).

Апологија животиња

Јерођакон Александар Субошић

Старац Зосима о животињама: „Погледај – рекох му – коња: животиња велика, човеку блиска; или вола, који за човека ради и храни га, покуњеног и замишљеног вола; погледај ликове њихове: каква кроткост, каква оданост човеку, који га често немилосрдно бије; каква незлобивост, какво поверење и каква лепота у његовом лику! Дирљиво је знати то: да у њему нема никаква греха, јер је све савршено, све је осим човека безгрешно, и с њима је Христос још пре него с нама“ (Достојевски, *Браћа Карамазови*).

Микрокосмос

Шифра за нераскидиву повезаност човека и света, у историји европске мисли, је грчка реч „микрокосмос“. Иза ове речи стоји идеја чији корени сежу дубоко у непрозирну прошлост Вавилона и Месопотамије. То је идеја која је античку филозофију пратила од самог њеног почетка. Целина се огледа у делу. Свет се огледа у човеку, тако да је човек мали свет – микрокосмос. Платон је био тај који је експлицирао ову древну идеју користећи различите микрокосмичке аргументе: од аналогичности људског живота са процесима у универзуму до паралелизма између човека и државе. Ипак, сам термин „микрокосмос“ по први пут се јавља доста касно. Тек у списима Аристотела. Он, међутим, ову реч користи само један једини пут – у својој физици, и то на поприлично тривијалан начин. Према томе, Аристотел је сковао сам термин али без јасног концепта иза њега, док је његов претходник Платон формулисао концепт али без одређене речи којом би га означио.

Цела идеја је морала да прође дуг и не баш раван пут, на коме су

важне успутне станице биле: средњи платонизам, јеврејска филозофија, мистеријски култови касног Рима и неоплатонизам, да би се на крају Аристотелова реч спојила са платонистичким концептом у технички термин „микрокосмос“. Ипак, и овај срећни крај античке епизоде у историји „микрокосмоса“ (после кога су уследиле нове средњовековне и модерне авантуре) није без комичног обрта. Синтеза којом се „микрокосмос“ коначно утврдио као теоријски терминус техникус је дело хришћанских Светих Отаца, који су ову реч, у ствари, употребили као погрдни израз – као реч подсмеха на рачун паганских теорија о месту човека у свету. Таква пејоративна употреба термина јасна је из речи Св. Григорија Ниског: „Говорили су (пагани) да је човек микрокосмос. (...) Међутим, док су тим звучним називом (наводно) узносили хвалу људској природи, ни сами нису приметили да су човека (у ствари) почаствовали својствима комарца и миша. (...) Шта има велико у томе – почаствовати човека (...) уподобљавањем са светом...?“ Због тога Св. Григорије Богослов изокреће стару микрокосмичку формулу, замењујући ме-

ста човека и света у њој, тако да је сада у новој топологији свет мали а човек велики. Јер човек је „неки космос други, у маломе велики“. Дакле, и у хришћанској визији човек и свет (и даље) деле исту судбину, само што ту заједничку судбину од сад одређује човек пошто је он „Mikrotheos“ (Бог у малом). Верност библијском предању о човеку као слици Бога (Пост. 1, 26–27; 5, 1; 9, 6) приморала је Оце на такву интервенцију.

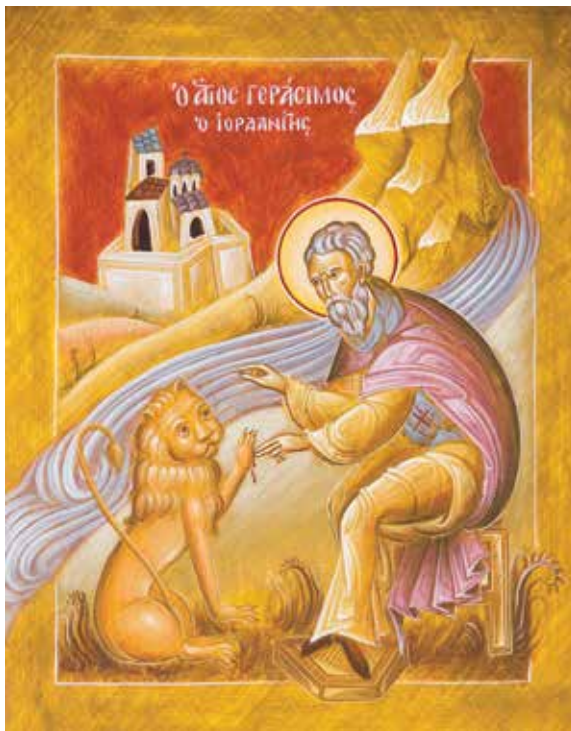
Божија слика

Стари Завет нам, међутим, не открива шта је у ствари „Божија слика“ у човеку. Пошто из самог текста то није било могуће прецизно закључити, теолози су кроз векове давали различите одговоре. Они би се грубо могли поделити у две групе: 1) Средњовековни писци су углавном су покушавали да пронађу одређене онтичке црте у човеку које га чине сличним Богу, нпр. слобода, разум, итд... 2) Код модерних аутора, пак, „лик“ се чешће посматра као услов у ком човек егзистира (нпр. у дијалогу са Богом и са творевином, итд.), а не као његов посед. Ова два приступа нису међусоб-

но искључива и могуће их је комбиновати. Ипак, док је овај први делом одговоран за потцењивање остале творевине, пошто Библију чита јелинским очима, „прецењујући“ човекову рационалност, онај други има одређени значај за нашу апологију животиња. У духу речи Св. Григорија Богослова који каже да Бог стварајући своју слику – човека „поставља на земљи поклоника (Свете Тројице)“ и одмах додаје: „намесника целосног – надзорника видљиве природе“. Констатијемо да је „услов богоопштења“ срж онога што је по слици. Додајући томе да је за испољавање лика одлучујућа (литургијска) функција човека који је позван да буде началник (ἀρχέτωσαν – Пост. 1, 26) све остале твари. Да је у питању функција служења, а не господарења, види се из тока библијске радње. У првој глави Постања, у стиху 27, Бог ствара човека по свом лику. У наредном стиху поверава му власт над животињама, да би одмах у следећем стиху, и човеку и животињама, за храну дао биље. Дакле, животиње нису поверене човеку ради утилитарне употребе већ да би се о њима старао. (У причи о Потопу, после допуштења човеку да убудуће користи животиње у исхрани, Бог одмах склапа вечни завет – Олам Берит са животињама и људима подједнако. А вечни завет је израз за месијанско царство мира које се не подудара са законским заветом. Јасно је да у очима Цркве иза свега тога стоји завет Исуса Христа).

Таква посредничка функција човека, моментално нас преноси из Старог у Нови Завет. „Логос постаде тело“ каже Јеванђелист Јован. Али у његовом Јеванђељу ово тело је у ствари „sarks“ – месо – плот, што је грчки превод јеврејске речи „басар“, која људску телесност уједињује са животињ-

ском, као што је и „нефеш“ (душа жива), животни принцип и животиња и људи. Међутим, „последњи Адам“ је истовремено и „дух који оживљује“ читаву твар (1. Кор. 15, 45). Нема, дакле, ничег што би присније посредовало из-

Свети Герасим Јордански (фото: fineartamerica.com)

међу Бога и света од оваплоћеног Бога. А опет, ако је сједињење са Богом у личности Сина Божијег, Који се кроз тело поистоветио са светом, највеће, није могуће замислити да би Божија љубав, свету икада пожелела ишта мање. Због тога је Адам од почетка био фигура Христа: „Слика (типос) Онога који ће доћи“ (Рим. 5, 14).

Пад

Међутим, Христос је дошао. У Његовом телу Бог је постао део света и свет је постао део Бога, па и поред тога: „Сав свет у злу лежи“ (1. Јн. 5, 19). Свет није зло, него у злу лежи. Срушен је и лежи. Ко га је оборио? Први човек је пао и са собом повукао свет. Шта је зло у коме свет лежи? То је положај у ком се свет налази. Свет лежи у злу. Последњи Човек лежи у гробу. И Последњи Човек устаје из гро-

ба. Али свет и даље у злу лежи. Докле ће свет да лежи у злу? Све док сви претпоследњи људи не легну у гроб, један по један све до Последњег који је већ устао. А тада ће се видети да су и они већ устали са Њим. И штавише да сада стоје по први пут. Ово није пука алегорија. Буквално: крајња тачка Божијег поистовећења са палим светом је мртво тело Христа које лежи у гробу, док је Његово устајање почетак нове твари. Занимљиво је да се управо у вези са том темом устајања из лежећег положаја, и појавила реч „микрокосмос“. Аристотел, разматрајући у *Физици* (књига 8, 2. поглавље) приговор својој теорији о „вечности кретања“, који се састоји у томе да кретање није вечно јер изгледа да се жива бића подижу из лежећег става, каже: „Ако је могуће да се то догоди у живом бићу, шта спречава да се исто догоди у свему? Јер ако се то дешава у малом свету (микрокосмосу) дешава се и у великом.

Ако у свету онда и у бесконачном, уколико је уопште могуће за бесконачно да се покреће.“ Дакле, баш такав збуњујући процес, какав описује Аристотел, одиграва се у Христу: Христово тело се покренуло из лежећег става и оно што се догодило у њему, догодиће се у свему. То што се десило у „малом“, десиће се и у „великом“. И то баш због тога што се бесконачно покренуло. Овај процес се још увек одвија иако је конститутивно већ завршен. То је кретање твари од онога што створеном бићу лежи у основи – *ipokeimenon*, а то је небиће, ка Ономе Који у бићу стоји као његов темељ – *Iprothesis*, а то је Христос. У том кретању, све што је у покрету повија се под ветром и све је ишчашено, а овај отпор рањиве твари је њен пад. Стварање и пад се дешавају истовремено. По Св. Максиму, човек је у једном маху створен и пао (*Таласију ог-* ➔

говор 61). Ветар ком се опире овај век је посета долазећег Христа тј. Црква. На ветру се може боравити, али се ветар не може удомити. Црква је ветар који милује свет, али у њему нема дом.

Предрасуда

Свет је, као што рекосмо, ишчашен. Вернер Херцог је описао живот умируће природе као немилосрдни пакао перманентне и непосредне опасности: „Дрвеће је у беди, птице су у беди, уопште не мислим да певају. Оне једноставно вриште у болу.“ То су речи редитеља који је снимио неке од најлепших сцена нетакнуте природе у историји филма! У зачараном, пак, кругу људске цивилизације, насиље се „ограничава“ насиљем. Све је накриво насађено: и природа и друштво. Ниједан детаљ није изузет из ове зле формације: „Нико није добар осим једнога Бога“ (Мт. 19, 17; Мк. 10, 18; Лк 18, 19). А о томе се може судити само под месијанским светлом које открива таму (Јн. 3, 19).

У таквој перспективи чак и они обичаји који су, наводно, подржани снагом „природе“ (притом не треба заборавити да је природа пала), а не тек силом закона, често су само старе предрасуде привилегованих. Западна традиција је већ вековима утврђена у уверењу да је убијање животиња сасвим у реду и да наношење патње бићима која не припадају људској врсти не треба да представља проблем за људски род. Насиље је легитимизовано теоријским ставом да животиње нису рационалне. Око таквог мишљења готово да постоји консензус већине паганских философа. На пример стоици су се оштро супротставили Аристотеловој заблуди да постоје „природни робови“, тврдећи да је дефиниција сваког човека иста „а то је да је он рационалан“ (Цицерон, *О законима*, књига 1). Зато сви људи заслужују да се са њима поступа праведно. Животиње, међутим, нису рационалне и

у односу на њих никакав поступак не може бити неправедан. Већина хришћанских теолога до данас истрајава у овој паганској заблуди. Став да животиње нису рационалне у хришћанској обради поприма различите облике: од Декартове тврдње да животиње уопште немају душу (па не могу да осећају ни бол, већ само испуштају звуке и реагују механички као сат – Декарт је ову теорију и практично „потврдио“ вршећи вивисекцију несрећних животиња), преко става да немају бесмртну душу (па ни вечни живот), све до става савремених персоналиста да животиње (ни у каквом смислу) нису личности.

Нада

Ипак није све тако црно. У мраку историје, у почетку као свици у ноћи, а после већ као звезде пред есхатолошку зору, сијају многе светле тачке. У свом кратком делу *О уздржању од убиства животиња*, неоплатоничар Порфирије антиципирао је увиде савремене науке, тврдећи да су животиње и те како рационалне, и да је неправедно поступање према њима неоправдано. И то не зато јер су рационалне (то је ирелевантно), него због тога што осећају страх и бол као и људи. Пустињски оци Истока и подвижници средњовековног Запада били су са животињама у великој љубави. Герасим Јордански, Фрања из Асизија или савремени светогорски старци Пајсије и Порфирије су необорив доказ тога шта Бог мисли о животињама. Такође и данашње богословље веома снажно реafirмише везу човека и твари (Митрополит Јован Зизјулас нпр. сматра да се после схоластичког ропства, дарвинизам, који човека деспиритуализује и органски повезује са осталим бићима, појавио као „највећи скривени Божији благослов“).

Све ово буди наду да ће у свести хришћана поштовање екстрахумане другости слабијих бића, наше браће и сестара животиња, као љу-

бавни, захвални (евхаристијски) и брижни (интерцесивни – ходатајсвени) однос према твари, успети да потисне, у свету актуелно, сатанско жртвовање и приношење свеукупног бића самом себи. Идеологија по којој, за разлику од човека – Божије слике и прилике, животиње нису личности, па се зато могу мучити и убијати је апологија користољубиве и зле људске глупости. А глупост и зверство никад нису својство животиња – „La betise n'est pas l'animalite“ (како рече Делез). Оци и животиње називају ипостасима иако не и „лицима“ (библијско „панам“ или отачко „прѡшпов“) јер једини сегмент личности за који (са сигурношћу) можемо рећи да у њему животиње немају удела је човекова улога посредника између Бога и твари. А управо тај ексклузивно људски сегмент личности човек негира третирајући екстрахумана бића као потрошну робу. Већ то што се сасвим различити организми од микроба до слона подводе под једно име „животиња“ и што се њихова радикална међусобна различитост своди на једно заједничко својство, наиме на то да ова разна бића нису људи, довољно показује наш расизам врста. Оне пак љубитеље животиња који не једу месо подсећамо на чињеницу да и они своје љубимце хране месом других, не мање вредних животиња масакрираних у кланицама. Све је то тек један од многих показатеља да је свет отуђен и да „усред живота, ми смо у смрти“. Због тога „цела твар уздише и тугује до сада“ (Рим. 8, 22) и „жарким ишчекивањем творевина очекује да се јаве синови Божији“ (Рим. 8, 19), не да би је коначно дотукли, него да би је ослободили од смрти (Рим. 8, 21). Рекосмо да је по Платону човек средиште у ком се огледа целина државе-града, али и космички процес. Царство Божије је град у ком ће се његови грађани „звери и све животиње, гмизавци и крилате птице и сви народи... обрадовати Цару своме“ који је Човек. ■■

У Нишу

Међународни научни скуп „Ниш и Византија XIV“

Са благословом Епископа нишког Г. Јована, од 3. до 5. јуна 2015. године у склопу Дана Светих цара Константина и царице Јелене, одржан је, у великој сали Универзитета у Нишу, четрнаести по реду међународни научни скуп „Ниш и Византија XIV“. Ове године тема конференције била је „Градови и грађани византијског света“.

Као и прошле године, организатори скупа били су град Ниш, Епархија нишка и Универзитет у Нишу, што показује добру сарадњу између Цркве и локалне самоуправе. Веома стручан организациони одбор, на челу са Патријархом српским Г. Иринејем, Епископом нишким Г. др Јованом, градоначелником проф. др Зораном Перишићем, ректором др Драганом Антићем, и ове године се потрудио да на научни скуп буду позвани најеминентнији стручњаци из области уметности, археологије, историје и теологије из целог света. Најзаслужнији за успешну организацију и још бољу реализацију конференције, која је четврта по реду византолошких симпозиона на харвардској листи, био је као и сваке године др Миша Ракоција, оснивач ове манифеста-

ције. Више о симпозијуму Ниш и Византија на веб-сајту: <http://www.nisandbyzantium.org.rs>.

Научни скуп је почео у среду, 3. јуна, на дан када Црква прославља Свете Константина и Јелену, у свечаној сали Универзитета у Нишу, уводном беседом др Мише Ракоције. Затим је прочитано писмо учесницима конференције Патријарха српског Г. Иринеја, а затим су проректор проф. др Весна Лопичић и градоначелник др Зоран Перишић произнели поздравне беседе. Ове године је проф. др Миодраг Марковић, са Филозофског факултета у Београду, свечано отворио овај међународни научни скуп. На крају свечаног дела, Милош Живковић је представио зборник радова са конференције одржане претходне године. Радни део отворио је Владика нишки др Јован предавањем на тему „Небо-земно грађанство града Божијег“; да би се надовезивали научни радници и професори из Србије, Грчке, Бугарске, Турске, Хрватске и Италије. Другог дана у раду конференције је учествовао 41 учесник и из – осим поменутих држава – Црне Горе, Енглеске, Мађарске, Русије, Румуније, Аустралије,

Шведске и БЈР Македоније. Многа нова научна истраживања из области византологије, са различитих аспеката, отворила су нова питања и дала нове одговоре, што је битан научни допринос ове конференције, сада већ познате широм света. Последњег дана, 5. јуна, све учеснике научног скупа у Председништву града примио је градоначелник са сарадницима, а затим су сви посетили византијски град Комплос или српски Копријан и Цркву Светог Јована.

Као и сваке године, много научних радника са свих светских меридијана показатељ је опште прихваћености овог скупа и признања научности и мултидисциплинарности, које – од самог почетка – карактеришу ову конференцију. Уједно, треба истаћи да је овај симпозион важан и за град Ниш и за целу југоисточну Србију, јер се, на овакав начин, промовише култура и историја ове регије. Веза између Цркве, односно Епархије нишке, и научних установа града Ниша показатељ је да Црква и држава могу заједничким трудом да допринесу на побољшању услова за развој науке и културе.

Њакон Ивица Чаировић

Тако нам је говорио проф. Драгољуб Недељковић

Ко доброшћу сеје љубав жање

„Треба знати ткати будућност бар на два разбоја: с једне стране, бити у сагласју са светом, са захтевима епохе, али – с друге – и са самим собом!“, речи су покојног професора Недељковића.

Почетком јуна напустио нас је др Драгољуб Недељковић, редовни професор Универзитета у Београду, Универзитета у Нансију и професор по позиву на Сорбони, у Стразбуру и Бордоу. Рођен је на Св. Илију 1925, у месту Равње у Мачви. Универзитетске студије окончао је у Београду, где почиње и каријеру слависте и компаратисте. Упоредну и француску књижевност је студирао на Сорбони, где је организовао и Дане српске културе. У Стразбуру је основао Катедру за српски језик, књижевности и цивилизацију (1955), где је стекао универзитетски докторат 1957. год. Француски државни докторат примио је на Универзитету у Бордоу. Био је редовни члан Европске академије наука, књижевности и уметности у Паризу, саветник у извршном телу Европског друштва културе (Венеција) и председник Српског центра Европског друштва културе у Београду. Основао је Српско друштво за упоредну књижевност и био његов председник. Покренуо је и уређивао *Филолошки преглед*. Покојни Недељковић је аутор преко четири стотине научних радова.

У великој љубави према свом народу радо и често се одазивао на позиве медија. За *Православље*, издвајамо тек малени део његових умних речи којима нам је много говорио:

– *О шишулама*: Ја не држим до титула. За мене је највише и нај-

почасније звање човека, које је најтеже носити и потврђивати.

– *О свешосављу*: Светосавски дух нас је, као народ, ујединио и високо подигао, вековима нас је надахњивао и оплемењивао. Данаас такође, да опстанемо и одолимо претњама, да се одржимо на страшним ветроветинама, морамо тражити ослонаце у вери и нашој херојској историји.

– *О веронауци*: Настава веронауке не може имати пун успех ако је не подупире породично васпитање. Нажалост, и родитељи и дедови садашњих нараштаја премало знају о хришћанству, јер су прошли кроз антирелигиозну социјалистичку школу. Проблем се, стога, утростручава: верско васпитање је неопходно свим поколењима – колико деци толико и родитељима и дедовима. Само у богослужењу у коме учествују сви, учи се заборављена пјесан.

– *О заблудама*: Крајње је време да се ослободимо заблуда и предрасуда, којима нас је оптеретила комунистичка идеологија, стварајући велику пометњу у осећањима, помућујући свест, замрачујући памет, тако да су сад Срби најзбуњенији народ Европе. Тако се некад највећи Срби, они из Црне Горе, одричу Српства; а аутономија Војводине, која је имала смисла у туђој царевини, изопачује се у безумну антисрпску политику, којој се жртвују култура, историјска истина и основно национално достојанство.

Фото: www.novosti.rs

– *О дијаспори*: У расејању на свим континентима, живи трећина српског народа, Дијаспори је хитно потребна велика подршка отаџбине, јер смртоносна асимилација је у току; а матици је нужна помоћ дијаспоре, како материјална, тако морална и духовна. Разбацани по свету, Срби се могу одржати и спасти само брижљиво негујући јединство. Где јединство влада – ту станује Бог, Бог правде, Бог наде, Бог спасоносне љубави.

– *О елиџи*: У елиту спадају они људи за које су дужности изнад права, а општи, односно народни интерес далеко изнад личног и приватног; они који духовне и моралне вредности претпостављају материјалним интересима и спремни су да се за опште добро, за свој идеал, веру или уверење – жртвују. „Јер добар пастир све што каже ином, са својим потврђује чином.“

На крају ћемо поновити речи једног од његових ученика: „Како Ви тако велики стадосте у ту малу реч – смрт?“

Приредила Б. Ц. Косић

Сведочење о томе како је Св. Симеон помогао да, после 16 година брака, румунски брачни пар добије дете

Чудо Светог Симеона

Дана 20. јуна ове године, брачни пар са малим дететом из Румуније посетио је манастир Студеницу. Том приликом, братији су испричали како су, после више година брака, добили дечака Симеона. Сведочанство о томе и фотографију коју су донели у манастир Студеницу и оставили братији, преносимо у целости.

Нас двоје, Адријана и Адријан, имамо по 38 година, живимо у Бразову, у Румунији. Данас сведочимо о томе како нам је Свети Симеон Мироточиви помогао да добијемо дете после 16 година брака. Дванаест година смо се лечили, имали два спонтана побачаја, ишчитали пуно молитава и акатиста и све то није давало плода. Преокрет се догодио 15. априла 2012. године, на дан Васкрсења Господа Исуса Христа. Тада смо од нашег парохијског свештеника добили пакетић у коме су била три зрна грозђа и гранчица винове лозе са гроба Св. Симеона Мироточивог из манастира Хиландар.

Почели смо 26. марта 2013. године да читамо молебни канон Св. Симеону Мироточивом, при чему смо следили упутства која су била у писму које смо добили са Свете Горе. На Васкрс, 5. маја 2013. године, завршили смо са читањем канона, а 9. маја исте године посетила нас је велика радост након 16 година брака – Адријана је, молитавама Св. Симеона Чудотворца, остала трудна. Касније смо сазнали да ћемо добити дечака и одлучили смо да му дамо име Симеон. На самом почетку трудноће лекар нам је

рекао да ће супруга од дванаесте недеље трудноће морати да лежи, с обзиром на то да је постојао проблем на грлићу материце. Тада смо одлучили да се током целе трудноће молимо Св. Симеону за

помоћ. У дванаестој недељи трудноће отишли смо код лекара, муслиманске вероисповести, који је био потпуно изненађен тиме да је проблем на грлићу материце чудесно нестао! Испричали смо му у детаље све о лози и молитава-

ма Св. Симеона и да верујемо да нам је он помогао и са трудноћом и проблемом око материце. Тако да више није ни било потребе да моја супруга лежи. Затим је лекар рекао: „Благодарите Богу, ово је чудо.“ Желимо да поменемо и то да је 40 недеља трудноће започело 9. маја 2013. када је моја супруга затруднела, а завршило се 13. фебруара 2014. на празник Св. Симеона. Ипак, с обзиром на године старости моје супруге, претходне компликације и неповерење лекара, Адријану су 23. јануара 2014. породили царским резом. Родила је здраву мушку бебу и, како смо обећали, дали смо му име Симеон.

Наш син Симеон је крштен у православној хришћанској вери, 20. априла 2014. године, опет у исти дан, Васкрс, а кумови су били наш свештеник и његова супруга. Благодарим и хиландарским оцима и на лози и на непрестаним молитавама. Ако Бог да, надамо се да ће једног дана и наш син Симеон посетити гроб и благодарити Св. Симеону. Надам се да ћу са својом супругом Адријаном успети да посетим и манастир Студеницу у Србији, како би заблагодарили Св. Симеону над његовим гробом.

Трагом Колубарске битке: ко сме тај и може!

Где има воље, има и начина – да ова реченица није само фраза доказ је излет ученика Основне школе „Др Драган Херцог“ из Београда. Ти ученици живе и школу похађају у Клиници за рехабилитацију „Др Мирослав Зотовић“ у Сокобањској улици у Београду. Због бројних здравствених проблема они су принуђени да се образују на посебан начин који је прилагођен њима, стога је завршна школска екскурзија постала традиционална и жељно очекивана манифестација.

Ове године су ђаци у пратњи родитеља, медицинских сестара, својих наставника и другара из Осме београдске гимназије, кренули „путевима Колубарске битке“. Жеља да у години јубилеја спознају историјску истину о једној од највећих српских победа, као и да изађу из болнице макар на један дан, учинила је да 4. јун ове године буде дан срећног и успешног путовања.

Прво смо посетили Ваљево, где смо обишли стару ваљевску Цркву Покрова Пресвете Богородице, а потом и Народни музеј Ваљева укључујући и Муселимов конак (најстарију зграду у Ваљеву) где смо били веома срдечно примље-

ни. У склопу музеја обишли смо сталну поставку музеја и изложбу „Ваљево – град болница“ која је организована у склопу обележавања 100-годишњице почетка Великог рата. Изложба сведочи о периоду од лета 1914. г. до јесени 1915. г. када је цео град био претворен у болницу и где су у првој половини 1915. г. лекари и болничко особље извојевали велику победу против епидемије пегавог тифуса од кога је Србији умрло око 135.000 људи, од којих су 30.000 били војници. У Муселимовом конаку ученици су имали прилику да виде поставку посвећену Првом и Другом српском устанку, као и аутентични амбијент османске апсане, у подруму објекта у коме се налази стална поставка посвећена Сечи српских кнезова фебруара 1804. г. Овде су ученици видели фигуре које приказују тамновање и страдање кнезова Илије Бирчанина и Алексе Ненадовића.

Затим смо кренули ка Струганику – родном месту војводе Живојина Мишића. Посебан утисак на ученике је оставио кустос у родној кући војводе Мишића – Светолик Николић. У надахнутој и занимљивој причи он је кроз живот великог српског војско-

вође и његових потомака ученицима приближио и етнографску слику и начин живота у српском селу тог доба. После освежења соком од ароније који су нам срдачни домаћини припремили кренули смо као Мионици.

У Мионицу, чувену по лепотама, водама, бањама, воћу, сточарству, али и по устаницима и војсковођама стигли смо после 14 часова. На лицу места смо се уверили да је овом насељу, не без разлога, име изведено из придева мио. Да постоје срдачни и гостољубиви људи, доказали су нам наши домаћини пароси Храма Вазнесења Господњег протојереји Живота Новитовић и Саша Томотић, намесник колубарски, који су у име Црквене општине Мионица, а уз помоћ вероучитеља Јована Новитовића, припремили ручак за све учеснике путовања. После ручка у црквеној порти уследио је краћи одмора уз дружење, разговор и ре-

креацију. Потом су ученици Осме београдске гимназије приредили краћи рецитал на Тргу војводе Живојина Мишића поред споменика у његову част. У Мионици смо видели и мост на реци Колубари на коме је ђенерал Живојин зауставио расуло Прве српске армије и претворио га у организовано одступање које је поставило основу за каснију контраофанзиву, прекрет и победу.

На повратку за Београд, посетили смо и Лазаревац. У панорами Лазареваца лепотом и складом истиче се Црква Светог великомученика Димитрија, подигнута на узвишењу изнад самог градског центра. Ова црква јединствена је грађевина и изван граница наше земље. У њеној крипти, на 37 m², похрањене су кости погинулих у Колубарској бици. У крипти се налазе кости 20.000 српских јунака, заједно са костима 30.000 аустроугарских војника, што је јединствен случај у свету. Спомен-костурница је редак пример хуманости једног народа који са својим погинулим војницима сахрањује и непријатељске.

Путовање је било садржајно, богато, препуно осмеха и радовања. Много тога се сазнало и научило, а и уживало у лепотама наше прелепе Србије. Извојевана је и једна велика победа – победа у бици против заборава, јер је заборав жртва палих за отаџбину и слободу најтежи грех који можемо учинити према њима. „Живот је дуга и тешка борба. Ко сме тај и може. Ко не зна за страх тај бије и иде напред“ – речи су војводе Живојина Мишића које ћемо још дуго памтити и носити у нашим срцима.

Наташа Војиновић

Радивоје Сарић Неживи а живи : посмртне бесједе

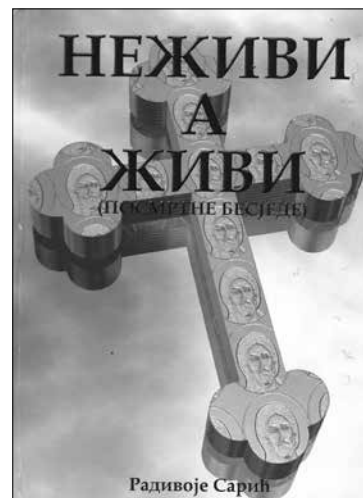
Лакташи : Српско просвјетно и културно друштво „Просвјета“, 2015

275 стр. ; 21 cm
ISBN 978-99955-34-07-3

С благословом Његовог Преосвештенства Епископа бањалучког Г. Јефрема, а у издању Српског просвјетног и културног друштва „Просвјета“ из Лакташа изашла је нова књига у којој су садржане посмртне беседе аутора протојерејаставрофора Радивоја Сарића, пароха лакташког, под називом *Неживи а живи*, у коју је прота уткао своје вишедеценијско плодотворно пастирско искуство, кроз сведочење Благих речи и утехе вернима приликом њиховог привременог растанка од њихових најближих.

О овом делу најбоље сведоче речи из рецензије проте Крстана Дубравца и јереја Дарка Савића, који за ову књигу кажу да излази из уобичајености својом посебношћу и тематиком, нарочито када се има у виду да нико до сада није објавио толики број проповеди изговорених крај посмртног одра. По речима проте Крстана Дубравца, ова збирка својим садржајем и порукама неће оставити никога равнодушним. Она износи пред нас и показује труд и рад једног вредног пастира Цркве и кроз њу спознајемо активност и непосредан хришћански однос овог свештеника са повереном му паством.

Црквено беседништво, по речима јереја Дарка, после Другог светског рата у Српској Православној Цркви је оскудно и сиромашно овом врстом писане речи, те је била, а и сада бива, велика одговорност на ономе ко се усуђује да уђе у ову област. Зато ова збирка проповеди проте Радивоја, јесте вредан драгуљ, који ће, између осталог, бити од велике користи генерацијама нових посленика на Њиви Господњој.

Ова књига није настала у „пишчевој радионици“ већ је изаткана животом од њене прве до последње странице, што показује велики труд и посвећеност говорника. Њена вредност је велика и због тога што се ниједна беседа, од овог мноштва, у њој не понавља. А не понавља се јер је основни извор свих беседа аутор црпио из живота оних од којих се опраштао, поткрепљујући их цитатима из Светог Писма, мислима Светих Отаца, као и савремених писаца.

Ово дело нас наводи на размислање о животу и смрти, о самој свештеничкој служби, а посебно ће бити од користи свештенослужитељима који својом речју треба да утеше и посведоче истину Христовог Васкрсења. Она представља својеврсно освежење, како за нове посленике Цркве Христове, тако и за сваку богочежњиву душу хришћанску, која свој живот промишља и усмерава ка Царству Божијем, превазилазећи на тај начин страх од физичке смрти, јер по речима једног од рецензената, „пред аргументима духовног садржаја, невоља и туга о којима се говори, лагано губе снагу и ожалостњенима се удахњује снага кроз учвршћивање вере у Васкрсење“.

Нека је слава Господу на свим добрима којим нас дарује, а нашем проти Радивоју хвала на самопрегорном труду и раду како би ова књига проповеди била свима нама, а и поколењима која долазе, на корист у будућем животу.

Б. С.

Ранко М. Билинац

Митрополит Свети Петар Зимоњић

[Добрун] : „Дабар“, 2014

548 стр. : илустр. ; 24 cm

ISBN 978-99938-51-25-7

Књига *Митрополији Свети Петар Зимоњић*, аутора протојереј-ставрофора Ранка Билинца, која говори о животу и раду Митрополита дабробосанског Петра Зимоњића, који је мученички пострадао од усташа 1941. године, промовисана је крајем априла 2015. године у Културном центру Источно Ново Сарајево. Ријеч је о докторском раду проте Ранка Билинца, који је одбрањен на Катедри за историју Филозофског факултета Универзитета у Источном Сарајеву.

Аутор књиге истиче да је Митрополит Петар Зимоњић „велико свјетило Православне Цркве, светитељ који је својим животом свједочио Господа Васкрслог Христа“. „Цијелог живота је говорио о ‘малом’ човјеку и његовим вриједностима. Увијек је био уз тог ‘малог’ човјека, обраћао му се, бодрио га“, наводи Билинац. Он наглашава да су и аустроугарске, а касније и усташке власти биле свјесне угледа у народу Митрополита Петра Зимоњића и због тога га се плашиле.

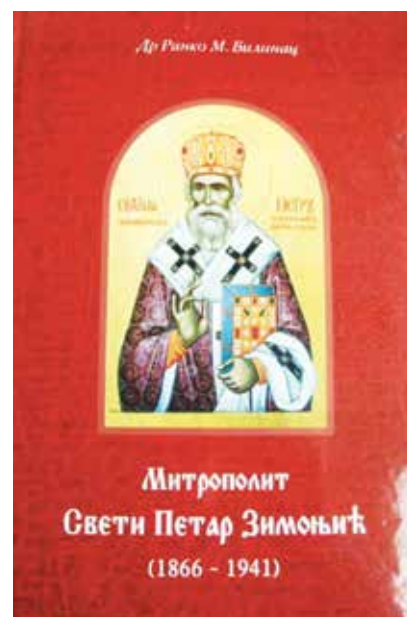
Према његовим ријечима, страдање Митрополита Петра почиње када усташке власти, преко сарајевског жупника Божицара Брала, траже од њега да укине ћирилицу у црквама, запрјетивши му слањем у логор и смрћу. Усташе су први пут 27. априла 1941. године упале у сједиште Митрополије дабробосанске у Сарајеву и тада Митрополит Петар на питање једног од усташа да ли је он тај Митрополит који захтијева рат са Њемачком, одговара да Срби нису рат изазвали, али да Срби нису кап воде која се може лако прогутати.

„Митрополит је 17. маја одведен у Загреб, на пут свог страдања. У Загребу је малтретиран, а одатле је одведен у логор Керестинец. Тамо му је скинута мантија и обријан је. Одатле је одведен у логор у Госпићу, гдје је малтретиран. Из Госпића је поново враћен у Загреб, а одатле у логор Јадовно. Ту је сваки дан ишао на челу колоне Срба које су усташе убијале и бацале у јаме на Велебиту. Један од усташа му је 5. августа маљем разбио главу и бацио га у Шаранову јаму, гдје је завршио земаљски живот“, испричао је Билинац, додајући да се култ Митрополита Петра Зимоњића разраста у народу. Он истиче да приликом писања књиге није било нимало лако сакупљати грађу, јер је много тога пропало у Првом и Другом свјетском рату.

Говорећи о књизи, декан Богословског факултета „Свети Василије Острошки“ у Фочи протојереј-ставрофор Дарко Ђого истакао је да недостају овакве књиге које се тематски баве личностима значајним за црквени живот. „Према једној од књижевних теорија, лик проте Николе из романа Иве Андрића *На Дрини ћуприји*, ко је неко од апсолутног ауторитета, који носи светост по себи, која је шира и од религијских граница, заснована је на лику Митрополита Петра Зимоњића“, рекао је Ђого.

Професор на Богословском факултету у Фочи протојереј-ставрофор Ненад Тупеша истиче да књига представља значајан допринос историјско-богословској науци уопште, јер је сада први пут на префињен начин, питким садржајем и начином писања, прикупљена најобимнија историјска грађа која се тиче личности Светог Петра Сарајевског, али не само њега. „Ту је изнесен читав сплет историјских околности које су везане за његову свету личност, било да је ријеч о његовој постојбини гдје је рођен – Херцеговини и Црној Гори, било да је ријеч о његовој епископској служби као Митрополита захумско-херцеговачког, а потом као Митрополита дабробосанског“, рекао је Тупеша.

Према његовом мишљењу, прота Билинац се потрудио да све поје-

диности и мање познате чињенице донесе у овој књизи на крајње систематичан и академски начин који одговара докторској дисертацији. „Ово представља озбиљну студију која превазилази границе докторске дисертације. Ово је допринос науци и историји уопште православне хришћанске Цркве“, сматра Тупеша.

Умировљени Епископ захумско-херцеговачки Атанасије, који је уз Његово преосвештенство Епископа захумско-херцеговачког Григорија један од рецензената дјела, истиче да се књига, иако стручна историјско-богословска студија, чита са великом пажњом, и због значаја Митрополита Петра Зимоњића у новијој црквеној и националној историји, али и због обиља података и материјала који садржи, као и начина на који га аутор излаже, обрађује и процјењује.

Митрополит Петар Зимоњић рођен је у Грахову 1866. године, 1903. године је изабран за Митрополита херцеговачког, а 1920. за Митрополита дабробосанског. Српска Православна Црква га је 1998. године прогласила свештеномучеником и одредила 17. септембар за дан његовог прослављања. Њему је посвећено неколико храмова у Дабробосанској и Захумско-херцеговачкој епархији, а његово име носи Богословија у Фочи.

Извор: *Митрополија дабробосанска* ■■

Karen Armstrong

Im Namen Gottes : Religion und Gewalt

Aus dem Engl. von Ulrike
Strerath-Bolz
München : Pattloch 2014

686 S. ; 22 cm

ISBN 978-3-629-13039-6

О религији и насиљу

Карен Армстронг, професорка на Оксфордском универзитету, је реномирани аутор више интернационално запажених студија из области науке о религији. Њене књиге су преведене на 45 језика. У оквиру својих изучавања универзалне историје односа религије и насиља, Армстронгова, некадашња монахиња, децидирано заступа тезу да монотеизам нужно води агресивној интолеранцији, односно начелној склоности ка насиљу. Овом својом тезом она није у клубу ексклузивних тумача, већ се налази у хору још неколицине међународно угледних научника. Та фундаментална савремена дебата о монотеизму има два опречна смера. Са једне стране заступљена је теза да религија подстиче насиље, са друге, да религија заснива мир. Обе тезе су истините, уколико се под истином разуме емпиријска очигледност. Обе тезе могу бити и оповргнуте, односно фалсификоване, будући да постоје истине које се не могу бројевима доказати.

Све авраамске (abrahamitischen Tradition) монотеистичке религије имају у себи и позитивно језгро, јер све заступају мир (и помирљивост), склоност заједништву и солидарност са слабијима. Недавно је на немачком објављена књига Карен Армстронг *У Божије име : Религија и насиље* (Karen Armstrong, *Im Namen Gottes : Religion und Gewalt*), чији назив у енглеском оригиналу гласи *Fields of*

Blood : Religion and the History of Violence, којом ауторка кроз широку панораму односа религије и политике настоји да положи темеље за разумевање актуелних интернационалних конфликта.

Визија мира

У светим списима великих монотеистичких религија описани су бројни примери ратова, харања, уништавања, гоњења и апокалиптичких разарања. Ове примере ауторка сматра мање важним од грандиозних пацифистичких визија које се могу сусрести како код пророка у Старом Завету, преко Исуса Назарећанина, до муслиманског пророка Мухамеда. Но ако религија има позитивно језгро, онда се мора објаснити и парадокс њене спремности на насиље.

Почев од аграрних заједница у Сумерском царству пре 6000 година до савремених примера насиља, на делу је један модус тумачења: мотиви који воде насиљу нису у основи религиозни, већ имају структуралну природу, као што су политичка и војна демонстрација моћи у друштву. Мимо тога, религија је релативно аутономна сфера људске културе коју је „открила“ протестантска философија и теологија. У епоси пре просветитељства целокупни друштвени дискурс – држава и политика, наука и уметност, морал и војне доктрине су прожете вером у Бога или вером у више богова. За Армстронгову су мислиоци као што су Џон Лок и Имануел Кант протагонисти онога што она зове „myth of religious violence“.

Армстронгова не противречи чињеници да су у људској историји, мимо политичких актера, и религиозни ауторитети – епископи, папе и монаси као и многи богопредани – водили „праведне“ ратове против неверника и јеретика до истребљења.

Армстронг то објашњава помоћу модела који је развио неуролог Пол Меклин. Људи поседују, и мимо еволуције, способност за умно (сфера неокортекса), као и за емо-

ционално делање (лимбичка сфера). Ова друга сфера је у људи величине које имају и рептили. Агресивност муслиманских активиста у Сирији Армстронгова објашњава као регресију на статус рептила. Са друге стране, она хвали способност будистичких монаха да кроз медитацију активирају оне сфере нашег ума које су задужене за саосећајност/емпатију са другима. Армстронгова не посустаје у тврђењу да је будизам посебно мирољубиви вид тумачења света и начин живљења. Да ли Армстронгова још није чула да будистички монаси једнако ратују против муслиманске мањине у Мјанмару (Бурми), палећи и уништавајући све што је исламско? Но за емпиријске аргументе, чини се, не мари особито Карен Армстронг, као ни за диференцирану идејно-историјску или теолошку аргументацију. Ауторка воли једноставна и јасна (црно-бела) разликовања. Но књиге, као ова Армстронгова, нису *a fortiori* просветитељске или надзидавајуће, већ аподиктички израз личног уверења и убеђења. Неоспорна корист од читања ове књиге је следећа: на једном месту сабрани спектар теорија о насиљу и религији, те онај читалац који се о том односу жели компетентно обавестити, има се рашта латити ове студије.

Прошођакон Зоран Андрић

СЕВАСТОПОЉ

Такве вере ни у Израиљу не нађох

У Севастопољу на Криму у Русији, 31. маја доделом награда свечано је затворен XXIV Међународни филмски фестивал „Златни витез“. Филм који је представљао Митрополију црногорско-приморску Српске Православне Цркве „Такве вере ни у Израиљу не нађох“, урађен у продукцији манастира Острог, добио је изузетно признање – награду „Златни витез“. Претходно, филм је награђен на фестивалу „Радосеж“ и фестивалу „Встреча“.

Награду је аутору филма Радисаву Јеврићу уручио председник фестивала, прослављени глумац и редитељ Николај Петровић Бурљајев, који је исказао изузетно расположење за будућу сарадњу око организације првог фестивала православног филма у Црној Гори.

Извор: Митрополија црногорско-приморска

БЕОГРАД

Преосмишљавање уметности

У уторак, 26. маја 2015. године, у Малој сали Коларчеве задужбине у Београду, одржана је промоција књиге *The Human Work of Art: A Theological Appraisal of Creativity and the Death of the Artist*, аутора проф. др Давора Џалта. Књига је објављена крајем 2014. године у Њујорку, у издању Академије Светог Владимира (St Vladimir's Seminary Press).

О књизи су говорили Епископ аустралијско-новозеландски Иринеј, проф. др Дивна Вуксановић и аутор. Модераторка разговора је била Жељка Мрђа, новинарка Студија Б.

Проф. Дивна Вуксановић је истакла како је реч о изузетној и реткој књизи, која након естетике и онтологије Мартина Хајдегера пружа једно ново осмишљавање уметности и стваралачког чина које излази из домена традиционалне естетике. Аутор, према њеним речима, даје увид у генезу самог појма стваралаштва и поставља питање стваралаштва као онтолошке категорије коју сагледава из угла слободе, што ову књигу чини специфичном.

Епископ Иринеј је изнео низ запажања о књизи која по његовом мишљењу представља веома храбар подухват. Преосвећени Иринеј је истакао да није лако проћи кроз књигу услед њене комплексности, и да се читајући исту присетио савета о. Александра Шмемана о потреби поседовања „православног ума“ како би се на прави начин схватиле све теме којима се аутор бави. По речима Вл. Иринеја у књизи постоји неколико кључних тема/тензија којима се аутор бави: 1) хуманизам/секуларизам насупрот православном концепту преображења, 2) стварање насупрот преобликовању, 3) личност као икона Божија насупрот индивидуи.

Преосвећени је изнео запажање да аутор на успешан начин анализира и развија поједине антрополошке теме које налазимо у делу Митрополита пергамског Јована Зизјуласа, као и да на веома систематичан начин приступа и философији Николаја Берђајева која умногоме представља окосницу књиге.

Присутнима се обратио и аутор који се захвалио излагачима и свима присутнима. Потом је уследила надахнута дискусија током које су постављена многа питања.

Више информација о књизи је доступно на интернет презентацији издавача: <http://www.svspress.com/the-human-work-of-art-a-theological-appraisal-of-creativity-and-the-death-of-the-artist/>.

Извор: Институт за студије културе и хришћанства

БЕОГРАД

Интертестаментални период

Почетком јуна 2015. г. из штампе је изашла књига са стручним радовима на теме из библијске историје, а тичу се оног периода од када је написана последња старозаветна књига, Књига пророка Малахије, чиме је и канон (зборник) књига био углавном завршен (420. г. пре Христа) до настанка првих новозаветних књига (52. г. по Христу), односно до разорења Јерусалима и Храма 70. г. по Христу, па и касније. Отуда се овај период у библијској науци с правом назива *интертестаментални*, *међузавешни* период. Студије садржане у овој књизи писали су најбољи познаваоци ове проблематике у свету.

Неки од ових радова су објављени у *Гласнику*, службеном листу Српске Цркве, или у *Хришћанској мисли* и *Видослову*, часопису Захумско-херцеговачке епархије, и наишли су на изванредан пријем код својих читалаца, можда и из разлога што ова тзв. интертестаментална питања нису довољно обрађивана код нас, поготово не у том опсегу и с том прилежношћу и темељитишћу као на Западу, где се њима баве врхунски стручњаци на пољу јудаистике и библијских наука уопште.

Књига је изашла с благословом Патријарха српског Г. Иринеја,

НОВО ИЗДАЊЕ ЛУТЕРОВЕ БИБЛИЈЕ

Библија са објашњењима и апокрифима

Најновије издање *Лушерове Библије са објашњењима* – засновано на другом допуњеном и ревидираном издању ове књиге из 2007. г. – познатије као *Stuttgarter Erklärungs-bibel. Lutherbibel mit Erklärungen und Apokryphen* – објављено је у оквиру издавачке делатности Немачког библијског друштва (Deutsche Bibelgesellschaft). У питању је темељно припремљено издање Светог Писма Старог и Новог Завета са апокрифима и интегрисаним егзегетичким коментарима на једном месту.

Ово издање, уз основни текст Лутеровог превода, интегрише и коментаре дотичног текста (зачала/перикопе) и тиме замењује читаве серије опсежних коментара са полица библиотеке. Читаоцу је олакшан чин читања – уместо да листа референцијалне приручнике и потеже за специјалистичком лексикографском литературом, он сада може комфортно да у подтексту прати најновије егзегетичке плодове библијских истраживања. За сваки одељак дат је обиман апарат. Тако фундирани историјски и богословски коментари заокружују сваки библијски текст, не прекидајући при томе континуирано читање консултацијом приручних лексикона. Различита величина слова основног текста и коментара омогућује читаоцу *prima vista* оптичко разликовање основног текста од коментара/објашњења. Увод и уводне напомене са прегледом садржаја дотичних књига Светог Писма, као и у додатку приложена опсежна предметна објашњења појмова и стручних термина/речи (*Sach- und Worterklärungen*), као и 13 географских карата и табела са библијском периодизацијом, доприносе бољој и тачнијој оријентацији читалаца.

Читаве армаде егзегета и ерминевићара Старог и Новог Завета, као и специјалиста за псевдоепиграфе, апокрифе односно девтероканонску књижевност биле су укључене у овај пројект. Коначну редакцију су сачинили др Хелмут Хауг и др Јоахим Ланге.

Ово издање посебно је погодно за веронаучни педагошки рад, за катихетске уводе и пропедевтичке инструкције у школама и парохијама. У својој новој, допуњеној и ревидираној форми, оно је заиста јединствено: компактно, компетентно и комплетно, те га радо препоручујемо и православном читаоцу.

Прошођакон Зоран Андрић

Осим аутора и Владике Јоаникија, о овој јединственој и свеобухватној монографији говорили су рецензенти проф. др Јелица Стојановић и проф. др Бранислав Тодић и гђа Ивана Продановић-Ранковић.

Извор: Епархија будимљанско-никшићка

БАВАНИШТЕ

Дани ћирилице

Овогодишњи „Дани ћирилице“ отворени су у суботу, 23. маја у 13 сати у просторијама ОШ „Бора Радић“ у Баваништу свечаном доделом награда најуспешнијим учесницима конкурса. Свечаности су, поред награђених ученика, њихових родитеља и учитеља, чланова жирија, водитеља радионица и заинтересоване публике, присуствовали и академик Видојко Јовић, почасни председник Сабора, и представници општине Ковин и МЗ Баваниште.

„Дани ћирилице“ покренути су пре четрнаест година са жељом да допринесу очувању српске културне баштине, језика и писма, песме и игре, старих заната, обичаја и православне вере. Окосницу овог сабора чини конкурс за најбољи литерарни рад, најлепши калиграфски рад, иницијал, вез, илустрацију и израду лутке у народној ношњи. Тема конкурса мењала се из године у годину: Вера, Нада и Љубав, Срб, Милосрђе, Доброта, Колевка, Част, Брат, Мостови, Будимо људи, Светиња, Да се ја питам...

На конкурс за најбољи литерарни и најлепши ликовни рад, који је Министарство просвете уврстило у Програм републичких смотри, ове године се одазвало 6002 учесника из 400 основних и средњих школа из Србије, Републике Српске, Црне Горе, Македоније, Словеније, Румуније, Француске, Енглеске, Аустрије, Немачке, Норвешке, Финске, Кине, Аустралије, Јужне Африке, Америке, Руске Федерације и Канаде.

Извор: <http://www.danicirilice.org.rs>

а у издању Издавачке фондације Архиепископије београдско-карловачке, у серији *Учбеници и приручници*, књига бр. 2.

Извор: Инфо-служба СПЦ

БЕОГРАД

Монографија о манастиру Никољцу

У Београду, у амфитеатру Народне библиотеке Србије, 8. јуна 2015. г. представљена је монографија уважене госпође др Светлане Пејић под насловом *Црква Светиој Николе у Бијелом Пољу (Никољца)*, коју су издали Епархија будимљанско-никшићка и Републички завод за заштиту споменика културе, Београд.

„Са овом монографијом изнова сам доживио тајну Никољца која је дубоко везана за гроб костима присутног а именом непознатог ктитора, српског властелина који је свој вјечни мир задобио под сводом своје задужбине крајем четрнаестог вјека“, рекао је Епископ будимљанско-никшићки Јоаникије на свечаном представљању монографије.

ИРАК

Уништен древни манускрипт

Како јавља информативни портал „Православие.ру“, припадници оружаних група тзв. Исламске државе Ирака и Леванта запалили су старо рукописно Јеванђеље тешко 90 килограма.

Терористи су уништили ово уникатно Јеванђеље. „Свештеник је тражио да му продају књигу, али они су одбили“, казао је новинару медијске куће *Иншарфакс-Релиџија* врховни муфтија Сирије Ахмад Бадредин Хасун, који је недавно био у Русији.

Осврћући се на рат у Сирији и Ираку и немире на Блиском истоку, муфтија је истакао како је тај рат недопустив и како у свету не сме да буде места за такав појам као што је „верски рат“. „Религија не улази у људска срца мачем“, изјавио је он. Хасун је позвао све људе добре воље да раде на томе „да зараза не излази из Сирије да не би заразила читав остали свет“.

Извор: Православие.ру

ЛИБИЈА

Отето 88 еритрејских хришћана

Неколико међународних група за људска права и медији известили су да је терористичка група тзв. Исламске државе Ирака и Леванта заробила осамдесет осам еритрејских хришћана у Либији. Ово су потврдили и неки амерички званичници. Терористи су заробили већу групу људи, а касније су одвојили хришћане од муслимана. Неки су покушали да побегну и при томе су тројица њих успели побећи. Судбина осталих хришћана је неизвесна.

Извор: ОСП / сџц.срб

ТУРСКА

Затварање хришћанских школа

Турске власти све више и чешће угрожавају хришћанске образовне установе на територији Турске. Према мишљењу званичника, такве школе немају право да промовишу хришћанске идеале.

Хришћанске добротворне организације у Турској већ пету годину помажу избеглицама из Сирије пружањем смештаја и давањем посла; уз то, деца избеглица могу да наставе своје образовање у посебним школама. Међу таквим школама донедавно су биле волонтерске образовне институције које припадају Удружењу Црква Јерусалима у граду Газиантепу. Били су спремни да на почетку следеће академске године прихвате стотине деце старости између 8 и 12 година.

Међутим, почетком јуна 2015. г. имам једне локалне џамије, који је видео наставнике једне хришћанске школе како деле примерке Библије својим ученицима и њиховим родитељима, пожорио је да обавести представнике медија.

Лист *Referance* објавио је вест о „дељењу хришћанске литературе“ у школама у Газиантепу. Турски новинари и представници владајуће партије ове земље су ово схватиле као „повреду права муслиманске деце“. Градске власти су потом добиле специјалне директиве, па су послале полицајце да спроведу истрагу у четири хришћанске школе у граду и да их затворе. Судбина ученика и школа и даље остаје неизвесна.

Извор: Православие.ру / сџц.срб

ЖЕНЕВА

ССЦ: Нови директор

Како преноси званична презентација Информативне службе СПЦ,

Комисија Светског савета цркава за веру и црквено устројство („Faith and Order“) изабрала је новог директора – проф. Одаира Педро-соа Матеуса, који је члан Независне презвитеријанске цркве Бразила.

Комисија за веру и црквено устројство је најважнији форум за екуменски дијалог и богословска питања која се тичу хришћанског јединства. Иначе, ова комисија је једино тело ове екуменске организације у којој су пуноправни чланови и римокатолички теолози.

Генерални секретар ССЦ Олав Твеит је поводом овог избора изјавио да Матеус није само добар теолог, него је и креативни мислилац.

ИРАК

Монаси неће да напусте манастир

Како преносе црквени информативни портали, три хришћанска монаха и шест студената нашли су уточиште у древном манастиру Мар Матаи у северном Ираку, само десетак километара удаљеном од града Мосула који је под окупацијом Исламске државе, и не желе да га напусте истичући да их „њихова вера уверава да је ово безбедно место“.

Халдејски архиепископ Ербила Башар Варда рекао је да мала јединица курдске војске штити девет хришћана, али то није разлог због кога они верују да су безбедни у овој светињи, такође познатој као манастир Светог Матеја. Многи људи из оближњих села побегли су пошто терористичке групе сада контролишу већи део региона.

Манастир који се налази на планини Алфаф у Нинивијској равници један је од најстаријих активних хришћанских манастира. Основао га је у 4. веку Мар Матај (Свети Матеј за дохалкидонске сиријске хри-

ПАПЕ И ЊИХОВИ СЛИКАРИ Од Рафаела до Тицијана

У доба ренесансе папе су неговале блиске односе са великим сликарима свога времена. Посредством сликарства желели су да пласирају своје политичке поруке. Такве амбиције достигле су врхунац у папским портретима којима се и данас дивимо као ремек-делима.

Роберто Цапери, који живи у Риму, члан је Немачке академије за језик и поезију и гостујући професор на ЕТХ у Цириху. Он је и аутор већег броја занимљивих књига о односу литературе и сликарства. У својој студији о папама и њиховим сликарима – Roberto Zapperi, *Die Päpste und ihre Maler* (С. Н. Beck. München 2014) – он открива скривене мотиве из папских портрета.

Истовремено, Цапери открива да су сликари папа често потискивали и изостављали тамне стране њихове готово неограничене моћи. Политиком су се бавиле папе у ренесанси не само у име Цркве, већ и у име својих породица и њихових интереса. Реч је пре свега о моћним породицама као што су Дела Ровере (Сикст IV), Медичи (папе Лав X и Климент VII), Фарнезе (Павле III)... Папе из ових породица гледају да поставе своје сроднике на места државних чиновника, а и као сопствене наследнике на катедру Св. Апостола Петра. Али сликари као што су Рафаел, Пјетро дел Пјомбо, Ђорџо Вазари и Тицијан нису се свагда скрушено повиновали својим папским налогодавцима.

На њиховим портретима/сликама се безочном непотизму може до данас директно гледати у очи. Игра папа и њихових сликара-портретиста се у овој Цаперијевој студији открива као игра интрига и заблуда у којој су учествовали сви моћници тога времена, у узлазној линији до цара Карла V.

Роберто Цапери је историчар и културолог у класичном смислу те речи: уместо пренапрегнутог дискурса, читаоцу су понуђени дубоки и једнозначни извори. Аутор се концентрише примарно на културну политику племства Фарнезе и посебно на папу Павла III, који је непотистички знао да инструментализује уметност и уметнике за политичку службу своје фамилије.

За модерне папе се Цапери не интересује, те нема ни речи о Бенедикту XVI и његовом портретисти-живописцу Михаелу Тригелу или урлајућем папи Франсиса Бекона. Његов сиже је друга половина 15. века и прва половина 16. века, епоха у којој је папство било „надмонархија“, у којој се „свима краљевима и царевима закон одређивао“.

Иако се ова књига чита као процес индиција, она је задивљујућа социолошка панорама политичко-моралне анатомије епохе која је трајно обележила не само црквену историју, већ и културну историју Италије и целокупне Европе.

Прошођакон Зоран Андрић

рејону Триполија, а све то се догодило рано ујутру 3. јуна 2015. године. Полиција задужена за обезбеђивање овог насеља није спречила нити ухапсила починиоце.

А током априла и маја 2015. године припадници Исламске државе објавили су на друштвеним мрежама снимке на којима се види како уништавају хришћанске гробове и надгробне споменике у ирачком граду Мосулу. Уништавање хришћанских гробова у Ираку и Либији и другде по Блиском истоку представља терористички акт исламиста који спроводе организовано насиље, са циљем да се хришћанско присуство у овом делу света поништи и избрише из историје. Извор: ОСП / сшц.срб / Блиц

ИЗРАЕЛ

Ранохришћански мозаик у Назарету

Ранохришћански подни мозаик ископан је у грчкој православној Цркви Благовести Пресвете Богородице у Назарету. До овог открића дошао је тим археолога са Универзитета у Хартфорду, Универзитета Дјукејн, Универзитета у Висконсину и Универзитета у Хаифи.

По предању, Архангел Гаврило је рођење Спаситељево благовестио Пресветој Богородици (Лк. 1, 26–38) на месту где је саграђена ова црква, која је касније више пута обнављана. Древни под, за који се сматра да потиче из четвртог века, откривен је помоћу радара који продире кроз земљу и истраживања електричне отпорности. „Подни мозаик је прелепо украшен са више стилизованих крстова и иконографских детаља“, изјавио је на конференцији за штампу Ричард Фројнд са Универзитета у Хартфорду.

Извор: Православие.ру / сшц.срб

шћане) – наима, њега и друге хришћанске монахе је из Ниниве протерао Сенахериб II, асирски нинивијски краљ са половине 4. века, а они су потом на планини основали ово општежиће – негде око 360. године. Овај манастир, који се данас налази у јурисдикцији дохалкидонске Сиријске древноправославне цркве, има величанствену библиотеку са значајном збирком сиријских хришћанских рукописа.

ЛИБИЈА – ИРАК

Разарање хришћанских гробаља

Недавно су муслимански екстремисти разорили још једно хришћанско гробље у Либији. То је ко зна који по реду плод тзв. „Арапског пролећа“. Починиоце су очевици описали као „салафистичке“ муслимане: они су изломиле крстове и разбили надгробне споменике у древном хришћанском

У ЕПАРХИЈИ РАШКО-ПРИЗРЕНСКОЈ У посети светињама

Епископ рашко-призренски Теодосије, који је и ректор Богословије Св. Кирила и Методија у Призрену, заједно са професорима и ученицима, посетио је ових дана светиње Цариграда и Свете Горе, а најпре седиште Васељенске Патријаршије на Фанару у Цариграду, где их је са очинском љубављу и гостопримством примио Његова Светост Патријарх Вартоломеј.

Наши поклоници су за време свога боравка били смештени у просторијама Патријаршијске богословске школе на острву Халка. Након учешћа у прослави Св. Вартоломеја у Храму Св. великомученика Георгија на Фанару, Владика је са професорима и ученицима посетио Цркву Св. Софије, манастир Живоносни Источник, Цркву Пресв. Богородице Панакаристос, манастир Хора и друге древне светиње које су претворене у музеје. Патријарх Вартоломеј изразио је живо интересовање за живот православних хришћана на КиМ и посебно се обрадовао обновљеној Богословији у Призрену. Након четвородневног боравка у Цариграду, Владика Теодосије је са професорима и ученицима Богословије отпутовао на Свету Гору где су се поклонили светињама Хиландара, Ивирана и Григоријата.

Извор: Епархија рашко-призренска

У ЕПАРХИЈИ ВАЉЕВСКОЈ На Јустиндан

У част празника Св. Аве Јустина Ћелијског, 14. јуна 2015, Св. Арх. Литургију у Храму Св. Архангела Михаила у манастиру Ћелије служили су Њ. П. епископи: западноамерички Максим, бихаћко-петровачки Атанасије, умировљени захумско-херцеговачки Атанасије, ваљевски Милутин и северноамерички и канадски Сава (Грузијска Православна Црква), уз саслуживање свештенства и свештеномонаштва више епархија.

Тридесет година епископске службе

У уторак, 16. јуна 2015, навршило се тридесет година епископске службе Архиепископа цетињског Митрополита црногорско-приморског Господина Амфилохија.

Тим поводом, Владика је у Цетињском манастиру служио Св. Арх. Литургију, уз саслуживање манастирске братије.

По завршетку Литургије игуман Цетињског манастира Архимандрит Методије Остојић је у име братије Владици уручио поклон – икону Сабора Св. Архангела Михаила.

Игуманија манастира Дуљево монахиња Ангелина је у име свог сестринства Владици поклонила архијерејске одежде.

Извор: Миштролија црногорско-приморска

„Ово је велики дан за све нас. Господ нас молитвама Аве Јустина сабира на Светој Литургији, заједници хришћанске љубави. Како је пре два миленијума позвао обичне јеврејске рибаре да народ Царству Божијем приводе, тако и нас позива да из мрежа свакодневних брига и надања изађемо и окренемо се ка Њему – једином Човекољупцу и Даваоцу добара“, беседио је Епископ западноамерички Максим на литургијском сабрању.

„Какав ли је српски народ, кад му је Бог дао Светог Владику Николаја и Аву Јустина, питали су се многи у братској Русији. Грешан,“ каже умировљени Владика Атанасије. „Али, грешан као покајани разбојник, коме је Господ рајска насеља подарио. На нама је да се молимо да будемо удостојени Царства небеског у коме ћемо и нашег Аву Јустина видети.“

„На данашњи празник – Јустиндан, како га је лепо назвао Владика Максим, Господ Христос нас је ујединио на овом светом месту. Сваким даном овде се чуда зби-

вају. Крај Авиних моштију, болни оздрављају“, беседио је за трпезом љубави Владика Милутин.

„Можете завршити факултет, магистарске и докторске студије. Али, ако не живите јеванђељски, ништа нисте урадили. Данас сам епископ своје Цркве у Канади и често се присећам тих речи. Велики је благослов што сам данас овде, где имам много пријатеља. Србија је била и остала моја друга отаџбина“ – емотивно је закључио Епископ Сава на српском језику.

Извор: Епархија ваљевска

У ЗАГРЕБУ

Посета на високом нивоу

Митрополит загребачко-љубљански др Порфирије примио је, у понедељак 15. јуна 2015, у прву званичну посету министра културе у Влади Републике Хрватске проф. Берислава Шипуша.

Састанку је присуствовао посланик у Хрватском сабору проф. др Милорад Пуповац као и протојереј-ставрофор Ратомир Петровић, изасланик Епархије осјечкопољске и барањске, Архимандрит Наум Милковић, изасланик Епархије горњокарловачке и протојереј-ставрофор Ђорђе Теодоровић, изасланик Епархије пакрачко-славонске.

У пријатном разговору проф. Шипуша је исказао спремност Министарства културе да интензивније учествује у обнови

Апел за помоћ

Нина Спремовић, петнаестогодишња девојчица из Београда, разболела се од тешког облика леукемије.

Мала Нина има петнаест година и одлична је ученица Архитектонске школе у Београду. У априлу ове године на прегледу на клиници у Тиршовој јој је дијагностикована акутна мнoбластна леукемија. Да би се Нина излечила неопходно је извршити трансплантацију коштане сржи након хемотерапије. Према мишљењу лекара шансе за њено излечење су значајно веће уколико се операција обави у иностранству. Пронађена је болница у Риму која има услове за спровођење одговарајућег третмана. За ову операцију у Риму неопходно је скупити око 150.000 евра. Зато позивамо све људе добре воље да свако према својим могућностима учествује у овом богоугодном и човекољубивом делу.

Малој Нини можете помоћи уплатом на:— динарски рачун бр: 160—421769—37

Рачун у BANCA INTESA: 51—102—00154710

А за уплате из других банака на овај рачун примаоца је:

160—1—73 позив на број: 51—102—00154710— девизни рачун бр: 00—540—0001099.8

SWIFT code: BCITUS33

ABA routing code: 026005319

IBAN: RS35160513020191419057— слањем СМС поруке у којој упишете 96 на број 3030

Матице српске у Новом Саду Селимира Радуловића, у четвртак, 18. јуна 2015, у згради Матице српске, предавање на тему „Савремени човек и савремени свет“ одржао је Епископ нишки Јован.

Епископ Јован је у уводним речима напоменуо каква је реалност у којој човек живи, да је то засигурно објективна реалност у којој све функционише по принципима постмодерног, али нихилистичког економског и материјалног зала. Оваква слика света човека гуши, његов субјективни доживљај се ниподаштава, а личностни печат брише. Владика је говорио да је човеку и свету потребно да се окрену себи, али не у смислу егоизма, већ да себе испитују.

Мерило преиспитивања је Црква Божија и отачка мисао. У томе лежи шанса за свет, за човека, да се ојача. Стога, метод Цркве је увек метод сведочења, Црква сведочи свету еванђелску мисао, која је, у речима Светих Отаца, увек доносила благодатног плода.

Извор: Епархија нишка

У РАТКОВИЋИМА

Помен сребреничким Србима

У сребреничком селу Ратковићи служен је парастос за двадесет четворо Срба, већином цивила, међу којима шест старих и болесних жена, које су муслиманске снаге из Сребренице и околине масакрирале и побиле 21. јуна 1992. године.

Парастос је служен код споменика који су својим страдалим сродницима и комшијама подигли преживјели мјештани. Цвијеће су положили делегације Борачке организације, као и Срба запослених у Скупштини општине.

Јаке муслиманске снаге у рану зору 21. јуна 1992. године упале су са више страна у удаљено сребреничко село Ратковиће, убијајући незаштитене цивиле, пљачкајући и палећи све што су застали. У овом селу муслиманска

и уређењу сакралних и културно-историјских објеката СПЦ на простору Републике Хрватске који имају општи друштвени значај. Митрополит Порфирије је, заједно са представницима осталих епархија у Хрватској, указао на опште стање у коме се налазе храмови и други објекти СПЦ у Хрватској, затим на стање у ком се налазе многобројни музејски експонати и библиотеке који су похрањени у разним, веома често неадекватним, депоима. На састанку је разговарано и о приоритетима који имају потребу за хитном адаптацијом како би се што пре ставили на располагање и употребу како српске заједнице тако и целог друштва у Хрватској.

Извор: Митрополија зајребачко-љубљанска

У ИТАЛИЈИ

Међународно признање

На Интернационалном литерарном конкурс у Дуину, Италија награђени су вероучитељ

Милош Јефтић из ТШ „Миленко Веркић Неша“, Пећинци, и његови ученици, једини из Србије. Радове је оцењивао интернационални жири од 18 чланова.

На конкурс су учествовали млади људи са шест континената. „Ја сам једини награђени ментор који није професор књижевности, тј. једини вероучитељ“, каже Милош Јефтић. „Поводом успеха у Дуину моји ученици и ја смо, по благослову нашег Владике сремског Г. Василија, били на пријему код ЊКВ престолонаследника Александра Карађорђевића, коме смо поклонили освојену диплому. Потом смо били на пријему у Влади Србије, у Управи за сарадњу са Црквама и верским заједницама.“

У НОВОМ САДУ

Савремени човек и савремени свет

Са благословом Епископа бачког Иринеја, а на позив управника

војска свирепије је убијала жене, старце, слијепе и глувонијеме, а потом их спаљивала у њиховим кућама. Ни за овај, као ни за све остале злочине почињене над Србима у средњем Подрињу још није правоснажно осуђен.

Извор: www.jadovno.com

НА ЦЕТИЊУ

Сахрањени земни остаци 23 митрополита

У Дворској цркви на цетињском Бипуру, 20. јуна 2015, сахрањени су земни остаци 23 цетињска митрополита, који су из гробова извађени осамдесетих година прошлога вијека приликом археолошких ископавања на овоме локалитету. Свету Заупокојену Литургију служили су Митрополит црногорско-приморски Амфилохије и Архиепископ михаловско-кошички Георгије (Православна Црква чешких и словачких земаља) са свештенством.

Након Литургије служен је парастос, а онда је Митрополит Амфилохије у бесједи сабранима казао да ако заборавимо ове свете људе, апостоле Цркве Христове, онда ће и Бог нас заборавити.

Владика Георгије је пренио благослов поглавара Православне Цркве чешких и словачких земаља Растислава:

У МАНАСТИРУ СТУДЕНИЦА Прослава Преп. Анастасије

У манастиру Студеница, прослава празника Преподобне Анастасије, мајке Светог Саве, одржаће се у суботу 4. јула 2015, како је указано у Црквеном календару (издање Св. Арх. Синода СПЦ).

www.manastirstudenica.rs

„На вашим лицима видим радост, вјеру и блискост која обједињује све православне људе. Ми данас овдје спомињемо 23 митрополита који су сачували ту вјеру и тај дух, и уградили га у Црну Гору. Нека би се њиховим молитвама разрасло свако добро и сваки напредак на овој земљи светосавској Црној Гори“, пожелио је Владика Георгије. Потом су земни остаци 23 цетињска митрополита положени у заједничку гробницу, покрај гробнице зетског господара Ивана Црнојевића.

Извор: Митрополија црногорско-приморска

У БЕОГРАДУ

Парастос миљевачким Србима

У Цркви Св. Марка у Београду, 21. јуна 2015, служен је парастос за четрдесеторо Срба које су припадници хрватске војске и полиције убили прије 23 године на Миљевачком платоу, територији која се налазила под заштитом УНПРОФОР-а.

Директор ДЦ „Веритас“ Саво Штрбац подсећа да се злочин практично одиграо пред очима свијета и да је Савјет безбједности УН донио резолуцију којом га је осудио. Штрбац каже да је хрватско правосуђе прошле године изрекло само двије пресуде које још нису правоснажне за ниско-

ДОБРОЧИНСТВО
Поклоничка агенција Српске цркве
тел/факс: 011/2687-416, 2686-445
info@dobrocinstvo.rs
www.dobrocinstvo.rs

ДОЛИНА ИБРА
01 - 02. август

КОСОВО И МЕТОХИЈА
07 - 09. август

СВЕТИЊЕ МОСКВЕ
25. август - 02. септембар

КРФ 09 - 17. септембар
Видо, Плава гробница...

КРСТОВДАН У СВЕТОЈ ЗЕМЉИ
20 - 28. септембар

ОСТРОГ
Сваког викенда

рангиране припаднике Хрватске војске, док се командант јединица које су извеле ту акцију Иван Бачић ових дана гласно по хрватским медијима хвали како је то учинио на своју руку.

„Постоји и небеска правда, ако не буде задовољена ова земаљска. На нама Србима је да документујемо сваку жртву. Гријех је заборавити било коју жртву“, поручио је Штрбац.

У нападу хрватске војске и полиције на Миљевачки плато 21. јуна 1992. год. заробљено је а затим и мучки убијено 40 Срба. Њихова измасакирирана и унакажена тијела бачена су у јаму безданицу у близини засека Бачић.

Извор: Срна

Прослава 40. годишњице матуре

Генерација свршених богослова Богословије Св. Саве у Београду (1970–1975), свечано ће обележити 40. годишњицу матуре у суботу, 5. септембра 2015, у Београдској богословији, а потом је предвиђен одлазак за Бању Ковиљачу и манастир Соко, где би у недељу, 6. септембра била служена Света Литургија и организована трпеза љубави.

За све детаљније информације обратити се протојереју-ставрофору Драгану Павловићу на телефон: 011/3976–310; 063/212–441; 064/800–2091 и протођакону Стевану Рапајићу на телефон: 011/2639–354; 064/399–55–28.

ВЈЕЧНАЈА ПАМЈАТ Јереј Светислав Радовановић (1948–2015)

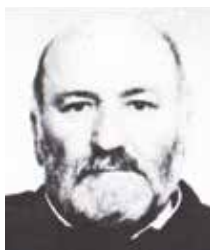
Свештеник Светислав Радовановић рођен је 24. августа 1948. год. у Батајници од оца Радослава и мајке Анице као четврто дете скромних и вредних родитеља. Године 1969. је завршио Богосло-

вију Светога Саве у Београду и оженио се са Драгославом, са којом је добио три сина, Радослава, Драгослава и Мирослава. Парохије које је опслуживао, после рукоположења на дан Мале Госпојине 1969. год., су села Марадик, Моровић, Ердевик и Шашинци. Последње дане свог овоземаљског битисања је провео мирно у селу Ердевику као пензионисани свештеник. Отац Света, велики поштовалац књиге, многима је био добар саговорник и искрен пријатељ. Волео је истину и за истину живео. Многе је научио како се прашта и воли. У деци је видео радост живљења. Преминуо је 6. јуна 2015. год. у свом дому. Свештеничко опело служио је Владика сремски Василије уз свештенство Епархије сремске у Храму Св. Николаја у Ердевику. Нека га Господ упокоји у Царству Свом Небеском. Вечан му помен!

ВЈЕЧНАЈА ПАМЈАТ

Протојереј-ставрофор Ђурађ Станић (1937–2015)

У суботу 30. маја 2015. год. уснуо је у Господу пензионисани свештеник протојереј-ставрофор Ђурађ Станић, парох при Храму Св. Апостола Вартоломеја и Варнаве у Раковици и духовник манастира Св.

Архангела Михаила у Раковици. Прота Ђурађ је рођен 17. фебруара 1937. год. у Вилусима код Бањалуке. Богословију Св. Кирила и Методија у Призрену завршава са одличним успехом 1960. год. Рукоположен је у чин ђакона 8. децембра, а у чин презвитера 9. децембра 1960. год. На Богословском факултету у Београду дипломирао је 1967. год. Са супругом Радмилом изродио је два сина, Илију и Војислава, и кћер Вукицу. Свештеничку службу започео је у Вијачанима у Епархији

бањалучкој. Због истицања црквене заставе на храму спроведен је од народне милиције и осуђен на вишемесечну казну затвора. Како би био склоњен од даљег комунистичког прогона, по одслужењу казне, а по благослову Патријарха Германа, октобра 1974. год. постављен је на трећу раковичку парохију при Храму Св. Ап. Вартоломеја и Варнаве у Раковици.

Прота Ђурађ је био прави народни свештеник, имао је разумевања и пажње за сваку душу. Увек спреман за служење и проповед. Умео је и са децом и са омладином и са старима, свима је упућивао речи шале и поуке, по чему је остао запамћен. Његовом великом заслугом подигнут је Храм Св. Јована Крститеља на Петловом брду. Блаженопочивши Патријарх Павле одликовао га је чином протојереја 1993. год., а 2000. год. правом ношења напрсног крста.

Опело проте Ђурађа служило је шеснаест свештеника и три ђакона, уз велики број бивших парохијана и поштовалаца његовог имена у храму манастира Раковица. Сахрањен је на манастирском гробљу у Раковици.

Ђакон Александар Азгејковић

ВЈЕЧНАЈА ПАМЈАТ

Протојереј-ставрофор Жарко Аничкић (1952–2014)

Поводом годишњице од упокојења проте Жарка, у суботу, 20. јуна 2015, у Храму Св. Јована Милостивог на Лешћу, одслужена је Заупокојена Литургија уз саслужење 10 свештеника и 4

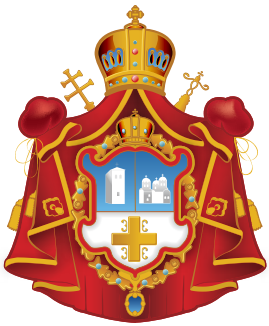
ђакона, његових бивших школских другова и најближих колега, а у присуству многих парохијана. На крају Св. Литургије дирљиву беседу о проти

Жарку казивао је прота Ратко Аксентић, његов најближи школски друг, евоцирајући моменте из њиховог заједничког живота. На парастосу је началствовао Епископ топлички Арсеније, школски друг синова проте Жарка, који је у својој пригодној беседи још једном подсетио све присутне на тежак и мукотрпан животни пут и пастирски рад проте Жарка, нарочито у Задру, у специфичним условима и неправославној средини, где је својим радом стекао поштовање и припадника римокатоличке вероисповести. По доласку у Београд, са истим ентузијазмом наставља даље свој плоносни пастирски рад. Његови синови, који су понос породице Аничкић, следе пример свога оца и посвећују се служби Цркви. Двојица су у ђаконском чину, трећи докторанд на Универзитету у Дортмунду, а четврти има намеру да крене стопама своје браће. Његово прерано упокојење и одлазак из наше средине највише се одразило на његову породицу, јер је он био њихов стуб, заклон и заштита. Његово апостолско ревновање и служење Господу и повереној му пастви, чврст и одлучан карактер, био је признат и од стране наше Свете Цркве, која га је 2008. год. одликовала правом ношења напрсног крста. Због тога и данас, годину дана од његовог упокојења, остало је неизбрисиво сећање на његов лик и рад, пре свега као родитеља, искреног пријатеља, а потом и омиљеног и уважаваног свештеника, који је у сваком свом вернику без обзира на његов друштвени статус и лично опредељење, гледао оно најбоље, а јеванђелски указивао на пропусте, оставивши у аманет и својим синовима да чине тако исто.

Вечан ти помен и искрена захвалност за све, брате наш и бивши саслужитељу оче Жарко, а од Господа награда и рајско насеље.

Протођакон Стеван Рајијајић

Конкурс за упис у I разред богословија
Српске Православне Цркве
за 2015/16. школску годину

Синбр. 437/15.

Свети Архијерејски Синод у седници својој, под горњим бројем и датумом донео је ову одлуку:

На основу чл. 9 Уредбе о богословијама Српске Православне Цркве, за наредну школску 2015/16. годину у I разред богословија Српске Православне Цркве примити следећи број ученика:

ЕПАРХИЈА		ЗА БОГОСЛОВИЈУ							свега:
		Св. Саве	Св. Кирила и Методија привремено у Нишу	Св. Арсенија	Св. Три Јерарха	Св. Петра Дабробосанског	Св. Петра Цетињског	Св. Јована Златоуста	
1.	Београдско-карловачка		1	2			1	1	5
2.	Аустралијско-новозеландска		1						1
3.	Аустријско-швајцарска			1					1
4.	Банатска	2	1	2			2		7
5.	Бањалучка	1	1	1	2	2		1	8
6.	Бачка	2	2	2				2	8
7.	Бихаћко-петровачка			1	1		1	1	4
8.	Браничевска	1	1			1	2		5
9.	Британско-скандинавска						1		1
10.	Будимска	1							1
11.	Будимљанско-никшићка						3	1	5
12.	Ваљевска	1			2		1	2	7
13.	Врањска		1					2	4
14.	Горњокарловачка				3	2			5
15.	Дабробосанска	1				5	1		7
16.	Далматинска				5	1			6
17.	Жичка	1	1	1		1	1	2	8
18.	Загребачко-љубљанска	1		1	2				4
19.	Западноамеричка	1							1
20.	Западноевропска			1					1
21.	Захумско-херцеговачка			1		1	1		3

22.	Зворничко-тузланска	2		1		2	2			7
23.	Источноамеричка			1				1		2
24.	Канадска		1	1						2
25.	Крушевачка		3			1		2	1	7
26.	Милешевска					1				1
27.	Нишка	2	4						1	7
28.	Новограчаничко-средњезападноамеричка	1		1						2
29.	Осјечкопољска и барањска			1	1					2
30.	Рашко-призренска								7	7
31.	Славонска			1	1					2
32.	Средњоевропска					1				1
33.	Сремска	1		3			1			5
34.	Темишварска	1	1	1		1				4
35.	Тимочка	1	1	1				1		4
36.	Црногорско-приморска		1				4			5
37.	Шабачка	1			2		1	1		5
38.	Шумадијска	2	1	1		1		3		8
39.	Аутономна Охридска Архиепископија	1	1	1	1	1	1	1		7
Свега:		24	22	26	20	21	23	21	13	170

Школовање у богословији траје пет година, уз обавезно полагање завршног богословског испита.

Сви примљени ученици биће смештени у школском интернату, и у истом уживати: храну, огрев, осветљење и лечење у случају болести.

Кандидат за пријем у богословију треба да испуњава ове услове:

1. да није старији од 18 година;
2. да није ожењен;
3. да је завршио основну школу, најмање са врлодобрим успехом и примерним владањем;
4. да је душевно и телесно здрав;
5. да има развијен слух и глас за певање; и
6. да има основно знање катихизиса и познавање Господњих и Богородичних празника.

Молбе за пријем подносе се одмах надлежном архијереју, преко надлежног парохијског свештеника.

Уз молбу прилажу се следећа документа:

- а) оригинал извод из матичне књиге крштених, издат од надлежног пароха;
- б) сведочанство о завршеној школи, заједно са ђачком књижицом и оценама;
- в) лекарско уверење да је душевно и телесно здрав;
- г) уверење надлежног парохијског свештеника о владању и подобности за свештенички чин, и да није ожењен;
- д) писмени пристанак родитеља/старатеља да кандидат може учити богословију;
- ђ) писмену обавезу своју и својих родитеља/старатеља, потврђену од надлежног пароха, да ће уредно уплативати управи богословије одређени допринос за своје

издржавање у интернату школе (осим родитеља и старатеља, ове обавезе могу дати и епархије, црквене општине и манастирске управе, у којем случају дотични ученик је њихов питамац);

Молба се таксира по Правилнику о наплати црквених такса.

По истеку рока за подношење молби, надлежни архијереј одредиће комисију од три члана, која ће прегледати приспеле молбе, и установити – који од пријављених кандидата испуњава услове; па онима који не испуњавају одмах вратити молбе са свима прилозима; а оне који испуњавају позвати на полагање пријемног испита. Поред другог, посебну пажњу обратити на слух и глас кандидата. На основу резултата овог испита, архијереј ће одлучити које кандидате и за коју богословију прима као будуће свештеничке кандидате за своју епархију.

Све ово обавити благовремено, и о резултату извести Свети Архијерејски Синод и управу дотичне богословије – најдаље до 15. августа 2015. године. Управи доставити документа примљених ученика, осим оних под г), д), и ђ), које задржати за архиву епархије.

Непримљеним кандидатима одмах вратити њихова документа; а примљеним издати потврду о пријему, и саопштити им да се 31. августа ове године јаве управи богословије за коју су примљени.

На основу ових потврда и примљених извештаја, управе богословија ће извршити упис у I разред, и о томе одмах – уз доставу списка – извести Свети Архијерејски Синод.

Из седнице 28. априла 2015. године

Темељ и сведок нашег постојања

Помозимо обнову Храма Светог Вазнесења Господњег у Будимцима

Насеље Будимци први пут се спомиње средином XV века. Будимци су 1766. год. имали 69 српских кућа, те је 3. јула исте године Митрополит Павле Ненадовић освештао православни Храм Светог Вазнесења Господњег у овом месту.

У току Другог светског рата православни храм у Будимцима је 31. октобра 1943. године запаљен и готово потпуно порушен од стране нациста. Обновљен је 1956. године залагањем мештана и тадашњег пароха игумана Јелисеја Борчића.

Страдање српског живља и његовог светог богослужбеног места настављено је и у току последњих ратних сукоба, али и годинама касније. Свети храм је маја 1995. године претрпео велика оштећења и поново је оскрнављен и девастиран.

Црква Вазнесења Господњег у Будимцима је тек 2000. године делимично обновљена и адаптирана за богослужење.

Благословом Епископа осјечкопољског и барањског Лукијана, 2013. године започета је генерална обнова Храма Светог Вазнесења Господњег у Будимцима. Изграђена је нова купола на храму, која је направљена по узору на првобитну, а 2014. године започета је замена комплетне кровне конструкције и новог свода унутар њега.

До краја комплетне обнове потребно је направити дренажу око храма, изменити столарију и подове, изглетовати зидове и окрепити ову српску православну све-

тињу, како би поново заблистала пуним сјајем као онда када је и настала, средином XVIII века.

„Нажалост, у овом крају Епархије осјечкопољске и барањске остало је, након последњих ратних збивања, изузетно мало Срба, и сви напори и труд у Епархији нису довољни. Без помоћи и подршке са стране, тешко ћемо моћи сачувати овај храм, чији би нестанак представљао брисање једне битне странице у историји српског верског и националног

идентитета и трага у Будимцима и Епархији“, каже потресним гласом за Православље, уз изразе велике захвалности за показано интересовање, пречасни прото-намесник Немања Клајић, надлежни парох, који је задужен за обнову Цркве Светог Вазнесења Господњег у Будимцима. „Зато позивамо све вернике да са онолико средстава колико могу помогну обнову ове цркве, како бисмо сачували своје светиње, које су темељ и сведоци нашег постојања на овим просторима!“, наглашава отац Немања.

Српска православна Црквена општина из Будимаца моли све оне који желе да се одазову апелу за помоћ помогну и да се укључе у обнову ове светиње према својим могућностима:

УПЛАТОМ НА РАЧУН:

SPC OPŠTINA U BUDIMCIMA
Br. računa: HR91 2500 0091 5021 31110
Swift kod : HAABHR22

Са назнаком: „ЗА ОБНОВУ СВЕТОГ ХРАМА У БУДИМЦИМА“
УПЛАТОМ ЛИЧНО У ПАРОХИЈСКОМ ДОМУ У БУДИМЦИМА.

Све додатне информације могу да се добију и на следеће бројеве телефона надлежног пароха, прото-намесника Немање Клајића: +385981739771 и +38531693000.

Приредила О. С.